Муркаш район хаҫачӗ

Ҫӗнтерӳ ялавӗ

1944 ҫулхи ҫу уйӑхӗн 5-мӗшӗнченпе тухать

67 (8028) № ✻ Шӑмат кун, 2012 ҫулхи авӑн (сентябрь) уйӑхӗн 1-мӗшӗ ✻ Хакӗ ирӗклӗ

Паян – Пӗлӳ кунӗ

Ачасем парта хушшине ларчӗҫ

Паян пирӗн районта пурӗ 3543 ача парта хушшине ларчӗ, вӗсенчен 349-шӗ – пӗрремӗш класа каякансем.

Пӗрремӗш шӑнкӑрав янӑранӑ хыҫҫӑн пурте ҫӗнӗ вӗренӳ ҫулӗнчи пӗрремӗш урока васкарӗҫ. Кӑҫалхи урок теми – «Олимп тата паралимп юхӑмӗн хаклӑлӑхӗ». Ку урока ирттерме учительсем август уйӑхӗнче методика тӗлӗшӗнчен электронлӑ майпа пулӑшу илнӗ пулнӑ.

Шкул библиотекисем ҫӗнӗ вӗренӳ ҫулӗ умӗн татах пуянланчӗҫ. Кашни библиотекӑрах ачасене ҫӗнӗ кӗнекесем кӗтеҫҫӗ. Июль тата август уйӑхӗсенче федераллӑ бюджетран районти шкул библиотекисене вӗренӳ кӗнекисем пурӗ 9119 комплект килнӗ. Ку вӑл 2 миллион та 153 пин те 550 тенкӗлӗх. Комплектсенчен ытларахӑшӗ – 8560 – пуҫламӑш сыпӑкра вӗренекенсем валли. Кӗнекесем килсе тӑрасси малалла пырать.

Ачасене шкула кунсерен шкул автобусӗсем турттараҫҫӗ. Вӗсем ҫак ӗҫе пурнӑҫлама хатӗррине те тӗрӗсленӗ. Кашни автобус ГЛОНАСС тытӑмӗпе ҫыхӑннӑ.

Район администрацийӗн вӗренӳ пайӗнчен пӗлтернӗ тӑрӑх сентябрӗн 3-мӗшӗнче терроризма хирӗҫ кӗрешессипе ҫыхӑннӑ мероприятисем те иртмелле. Акӑ август 29-мӗшӗнче Чуманкассинчи вӑтам шкул территорийӗнче ГО тата ЧС службин подразделенийӗсен вӗрентӗвӗ иртрӗ. Ятарлӑ службӑсем – пурӗ 58 сотрудник – тачӑ ҫыхӑнура ӗҫлесе кӗске хушӑрах шкулти «терроризмла хӑрушлӑха» сирнӗ. Вӗренӳ ҫулӗ пуҫлансан вара шкул ачисемпе вӗрентекенсем те ҫакӑн евӗр вӗренӳ ӗҫне хутшӑнӗҫ. Сӑмах май каласа хӑвармалла, районти вӗренӳ учрежденийӗсенче пуринче те полицие чӗнмелли ятарлӑ кнопкӑсем вырнаҫтарнӑ. Хальхи вӑхӑтра видеокамерӑсем вырнаҫтарас ӗҫ пырать. Хӑш-пӗр шкулсенче тата шкулчченхи сакӑр вӗренӳ учрежденийӗнче вӗсем ӗҫлеҫҫӗ ӗнтӗ.

Н. НИКОЛАЕВА.

Чӑваш Республикин хисеплӗ ҫыннисем!

Сире Пӗлӳ кунӗпе тата ҫӗнӗ вӗренӳ ҫулӗ пуҫланнӑ ятпа чун-чӗререн саламлатӑп!

Сентябрӗн 1-мӗшӗнче республикӑри пур вӗренӳ учрежденийӗн алӑкӗсем уҫӑлаҫҫӗ, шкул ачисем, ПТУ-сенче вӗренекенсем, аслӑ шкул студенчӗсем пӗлӳ ҫулӗ ҫине тухаҫҫӗ.

Ҫак ҫул шкул партипе е студентсен аудиторийӗпе чикӗленмест. Ваттисем ахальтен мар: «Ӗмӗр пурӑн – ӗмӗр вӗрен», – тесе каланӑ. Пахалӑхлӑ вӗренӳ, профессиллӗ тӗрлӗ енлӗ хатӗрленӳ, пӗрмаях ҫӗнӗ информаци илсе тӑрас тата квалификацие ӳстерес туртӑм кашни ҫыннӑн анӑҫу тумалли тӗп услови пулса тӑрать.

13 пин ытла пирӗн пӗчӗк граждансем шкул алӑкне пӗрремӗш хут уҫӗҫ. Паллӑ ӗнтӗ, чылай ачашӑн пӗлӳ ҫулӗ ача садӗнчен пуҫланать. Ҫавӑнпа та шкулчченхи вӗренӳ пуриншӗн те меллӗ пултӑр тесе тӑрӑшасси Чӑваш Ен патшалӑх политикин приоритетлӑ енӗ пулса тӑрать.Ҫак ыйтӑва татса пама Правительство комплекслӑ мерӑсем йышӑнчӗ, ҫапла вара 2014 ҫул вӗҫне республикӑри районсемпе хуласенче 24 ҫӗнӗ ача сачӗ, реконструкци ӗҫӗсене шута илсен пурӗ 48 ача сачӗ уҫӑлмалла. Ҫапла майпа эпир шкулчченхи вӗренӳ учрежденийӗсенчи черет ыйтӑвне тӗппипех татса парӑпӑр.

Ҫитӗнекен ӑру пӗлӗве пысӑк квалификациллӗ педагогсем ертсе пынипе хальхи вӑхӑтра тан пыракан шкулсенче, хӑтлӑ классенче илтӗр тесе мӗн май пур таран тӑватпӑр. 2012 ҫулта Чӑваш Енри пӗтӗмӗшле вӗренӳ тытӑмне модернизацилемелли программӑна пурнӑҫлама 1 миллиард ытла тенкӗ уйӑрнӑ. Ҫак программӑпа килӗшӳллӗн республикӑри кашни виҫҫӗмӗш шкула юсаса ҫӗнетмелле. Ку вара пирӗн ачасене тата пахалӑхлӑрах вӗрентӳпе тивӗҫтерме май парӗ.

Вӗренекенсен пултарулӑхне тупса палӑртасси тата ӑна аталантарасси, стандартлӑ мар шухӑшлакан, ӗҫлекен педагогсене хавхалантарасси те паян патшалӑх политикин вӗренӳ сферинчи пӗлтерӗшлӗ енӗ. Вӗренӳре тата хушма пӗлӳ илессинче палӑрӑмлӑ результатсем тума пултарнӑ шкул ачисемпе студентсем ҫулсеренех Чӑваш Республикин Пуҫлӑхӗн стипендине тивӗҫеҫҫӗ, хастар учительсем грантсем ҫӗнсе илеҫҫӗ.

Хаклӑ юлташсем! Ҫӗнӗ вӗренӳ ҫулӗ сирӗн валли нумай савӑнӑҫлӑ самант илсе килессе шанатӑп, йывӑрлӑхсене вара пирӗн пӗрлехи ӗҫ ҫӗнтерме пулӑшӗ. Ҫирӗп сывлӑх, ҫӗнӗ ӳсӗмсем сунатӑп, пӗлӳ илес туйӑм сирӗнте ан иксӗлтӗр.

Чӑваш Республикин Пуҫлӑхӗ М. ИГНАТЬЕВ.

Хисеплӗ педагогсем, шкул ачисем тата вӗсен ашшӗ-амӑшӗсем!

Сире Пӗлӳ кунӗ ячӗпе ӑшшӑн саламлатӑп. Шкул шӑнкӑравӗ ҫӗнӗ вӗренӳ ҫулӗ пуҫланнине палӑртса кӑҫал 3543 ачана парта хушшине ӑс пухма чӗнӗ. 349 ача вара пӗрремӗш хут шкула каять, вӗсене илӗртӳллӗ те асамлӑ пӗлӳ тӗнчи, ҫӗнӗ туссем, пысӑк ҫитӗнӳсем кӗтеҫҫӗ.

Педагогсен профессийӗ – чи пархатарлисенчен пӗри. Эсир ачасене тӗрлӗ енлӗ ӑс паратӑр, вӗсенче талант курса ӑна аталанма пулӑшатӑр. Ҫакна пирӗн пултаруллӑ та хастар учительсем ачасене тӗрлӗ конкурссене хатӗрлесе ҫӗнтерӳпе таврӑнни те ҫирӗплетет.

Учитель ӗҫӗнче чи кирли – ачасене юратни. Малашне те эсир вӑхӑтпа тан пыма тӑрӑшасса, ҫамрӑк ӑрава тӗрлӗ ҫитӗнӳсем тума хавхалантарса пулӑшасса шанса тӑратӑп. Сирӗн чӗресенче ырӑ ҫулӑм нихӑҫан та ан сӳнтӗр!

Ҫӗнӗ вӗренӳ ҫулӗ пуҫланнӑ ятпа саламласа педагогсене пысӑк ҫитӗнӳсем тума, ӗмӗтленнӗ ӗмӗтсене ҫитерсе пыма ҫирӗп сывлӑх, телей, малашне те аталану ҫулӗпе ҫирӗппӗн утма хавхалану, ачасене лайӑх паллӑсемпе вӗренме, конкурссемпе олимпиадӑсенче, ӑмӑртусенче мала тухма ӑнӑҫу сунатӑп.

Район администрацийӗн пуҫлӑхӗ Р. ТИМОФЕЕВ.

Ыйхрав

Райхаҫат парнисемшӗн старта чӗнетпӗр

Сентябрӗн 8-мӗшӗнче «Ҫӗнтерӳ ялавӗ» район хаҫачӗн парнисене ҫӗнсе илессишӗн ҫӑмӑл атлетикӑпа ӑмӑртусем иртеҫҫӗ. Эстафетӑра вӑй виҫмелле.

Сӑмах май палӑртса хӑварар. Райхаҫат парнисене тивӗҫессишӗн районти спортсменсем 40 ҫула яхӑн старта тухаҫҫӗ. Ҫавӑнпа кӑҫал та редакци ҫак ӑмӑртусене ирттерме палӑртрӗ.

Ӑмӑрту положенийӗпе 5-мӗш страницӑра паллашӑр.

Октябрӗн 14-мӗшӗнче – суйлав

Виҫӗ кандидата регистрациленӗ

Райхаҫатӑн иртнӗ шӑмат кунхи номерӗнче Муркаш, Чуманкасси, Йӳҫкасси ял тӑрӑхӗсен пуҫлӑхӗсене суйлама кандидатсем тӑратни ҫинчен пӗлтернӗччӗ.

Муркаш территори суйлав комиссийӗ 2012 ҫулхи августӑн 28-мӗшӗнче кандидатсене регистрацилесси ҫинчен решенисем йышӑннӑ.

Муркаш территори суйлав комиссийӗ 64/1 № решенипе **Муркаш ял тӑрӑхӗн пуҫлӑхне суйлама Сергей Николаевич ЕРМОЛАЕВА регистрациленӗ**. Вӑл 1976 ҫулта ҫуралнӑ. Муркаш ялӗнче пурӑнать. Муркаш ял тӑрӑхӗн администрацийӗн пуҫлӑхӗн ҫумӗ, хальхи вӑхӑтра администраци пуҫлӑхӗн тивӗҫӗсене пурнӑҫлать. «Единая Россия» партин районти уйрӑмӗ кандидата тӑратнӑ.

Муркаш территори суйлав комиссийӗ 64/2 № решенипе **Чуманкасси ял тӑрӑхӗн пуҫлӑхне суйлама Николай Валерианович БЕЛОВА регистрациленӗ**. Вӑл 1967 ҫулта ҫуралнӑ. Исетеркккӗ ялӗнче пурӑнать. Хальхи вӑхӑтра Чкалов ячӗпе хисепленекен хуҫалӑхӑн тӗп инженерӗнче ӗҫлет. «Единая Россия» партин районти уйрӑмӗ кандидата тӑратнӑ.

Муркаш территори суйлав комиссийӗ 64/3 № решенипе **Йӳҫкасси ял тӑрӑхӗн пуҫлӑхне суйлама Анатолий Николаевич КУЗЬМИНА регистрациленӗ**. Вӑл 1964 ҫулта ҫуралнӑ. Йӳҫкасси ялӗнче пурӑнать. Вӑхӑтлӑха ӗҫлемест. «Единая Россия» партин районти уйрӑмӗ кандидата тӑратнӑ.

Кандидатсене регистрацилени ҫинчен ятарлӑ удостоверенисем пама йышӑннӑ.

Республикӑра

Ҫӗршӗн явап тытма вӑхӑт

Августӑн 29-мӗшӗнче ЧР Пуҫлӑхӗ Михаил Игнатьев республика пуҫлӑхӗ ҫумӗнчи коррупципе кӗрешекен координаци канашӗн черетлӗ ларӑвне ирттернӗ. Тӗп ыйту патшалӑх, муниципаллӑ пурлӑхпа усӑ курнӑ чухне право йӗркине пӑснине тупса палӑртасси пирки пулнӑ.

– Пирӗн коррупципе кӗрешме нормативлӑ база та, ку енӗпе результатсем те пур. Пирӗн республикӑна коррупципе ӑнӑҫлӑ кӗрешекен регионсен шутне кӗртеҫҫӗ. Апла пулин те эпир ҫине тӑни пур чухне те тивӗҫлӗ результат памасть, – тенӗ республика пуҫлӑхӗ.

Патшалӑх, муниципаллӑ пурлӑхпа тата ҫӗрпе усӑ курни, уйрӑмах хула ҫывӑхӗнчи территорисенче, тӗрлӗ ултавҫӑсене илӗртет. Ку енӗпе саккунсене кӑна мар, вӗсемпе усӑ курассине те ҫӗнетсе пымалла, палӑртнӑ вӑл.

– Ҫак ултавлӑ ӗҫсенче, тӗпрен илсен, ялан пӗр ҫынсем курӑнаҫҫӗ. Вӗсем тӑтӑш ответлӑхран тараҫҫӗ. Ҫавӑнпа та пирӗн вӑхӑт ыйтнине шута илсе, ултавҫӑсен ҫулне пӳлме хамӑр ӗҫе корректировка тумалла, – палӑртнӑ Михаил Игнатьев.

ЧР Пурлӑх тата ҫӗр хутшӑнӑвӗсен министрӗ Светлана Енилина юлашки ҫулталӑк ҫурӑра республикӑра патшалӑх харпӑрлӑхӗ шутланакан объектсене тытса тӑракан 254 организацие тӗрӗслениие каланӑ.

(Вӗҫӗ 3 стр.).

Халӑхпа сӳтсе явнӑ

Район уставне улшӑну кӗртесси пирки

Хальхи вӑхӑтра депутатсен районти Пухӑвӗнче 25 депутат. Вӗсене 5 ҫуллӑха халӑхпа тӳрремӗн сасӑласа пӗрер мандатлӑ округсем тӑрӑх суйланӑ. Муркаш районӗн Уставӗн 23 статйине улшӑну кӗртсе районӑн аслӑ органӗнче 19 депутат хӑварма палӑртнӑ. Депутатсен районти Пухӑвӗ кун пирки 2012 ҫулхи июлӗн 27-мӗшӗнче С-20/4 № йышӑну тунӑ.

Августӑн 28-мӗшӗнче депутатсен районти Пухӑвӗн «Чӑваш Республикин Муркаш районӗн Уставне улшӑну кӗртесси ҫинчен» йышӑну проектне халӑхпа сӳтсе явнӑ, ырланӑ.

Саламлатпӑр

Куҫкин ялӗнче пурӑнакан ЧР тава тивӗҫлӗ учительне, педагогика ӗҫӗн ветеранне **Иван Ильич КАБУРКИНА** 75 ҫул тултарнӑ ятпа чи ӑшӑ сӑмахсемпе саламлатпӑр.

Мӗн ӗмӗр тӑрӑшсах эсир ачасене воспитани парас ӗҫре вӑй хутӑр. Нумай ҫул хушши шкул ертӳҫинче ӗҫлесе учительсен, ашшӗ-амӑшӗсен, ачасен хисепне тивӗҫрӗр. Эпир халӗ те Сире ырӑ сунса Сирӗнпе мухтанатпӑр. Сывлӑхӑр сирӗн пӗрре те ан хавшатӑр, инкек-синкекӗ пӑрӑнса ҫӳретӗр. Кун-ҫулӑр вӑрӑм та телейлӗ пултӑр. Эсир пурри – пирӗншӗн телей.

Салампа: Ильинка шкул коллективӗ, кунтан вӗренсе тухнисемпе шкул ачисем.

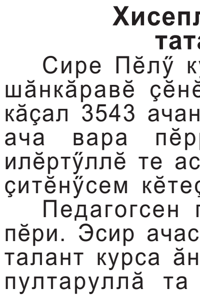

Шерӗк ялӗнче пурӑнакан **Александр Николаевич КОШКИНА** 60 ҫул тултарнӑ ятпа пӗтӗм чун-чӗререн саламлатпӑр. Ҫирӗп сывлӑх, иксӗлми телей, вӑрӑм кун-ҫул сунатпӑр.

Салампа: мӑшӑрӗ, ывӑлӗ, хӗрӗпе кӗрӳшӗ, мӑнукӗсем, ҫывӑх тӑванӗсем, пускилсем.

Ача малтанах çемьере телейлĕ пултăр

Муркашри ача-пăча библиотекинче «Надежда» консультаципе методика центрĕ уçăлни икĕ эрне кăна иртрĕ. Апла пулин те ытлари кун унта пĕрремĕш пысăк мероприяти иртрĕ. Вăл хăйĕн анлăшĕпе кăна мар, пĕлтерĕшĕпе тата уссипе те палăрчĕ.

«Кам çемьере телейлĕ, çав телейлĕ» вĕренӳ семинарĕ районти нумай ачаллă ашшĕ-амăшне, йывăр лару-тăруллă çемьесене тата ачасене пухрĕ. Семинара пысăк опытлă педагогсем, психологсем, çул çитменнисене тата вĕсен прависене хӳтĕлекен район администрацийĕ çумĕнчи комисси членĕсем хутшăнчĕç. Район администрацийĕн пуçлăхĕ Р. Тимофеевпа республикăн патшалăх тĕп инженер инспекторĕ В. Димитриев та çавра сĕтел хушшинче ашшĕ-амăшĕсемпе тата ачасемпе тĕл пулса калаçрĕç.

Патшалăхăн пулăшăвĕ курăмлă

Ашшĕ-амăшĕн тĕп тивĕçĕ – ачасене йĕркеллĕ воспитани парса ӳстересси. Вĕренӳ çулĕ умĕн çак ыйту уйрăмах çивĕччине шута илсе семинар йĕркелеме шутланине каларĕ маларах асăннă комисси ĕçне йĕркелекен сектор ертӳçи Л. Петрова. Район администрацийĕн опекăпа попечительство секторĕн ĕçченĕсемпе, районти социаллă хӳтлĕх пайĕн специалисчĕсемпе пĕрле комисси членĕсем йывăр лару-тăруллă çемьесенче тăтăшах пулаççĕ. Çакăн пек çемьесенчен ытларахăшĕ нумай ачаллисем. Çаванпа та çемьери тупăш пĕчĕк пулни харăсах виçĕ е ытларах ачана пырса тивет. Паллах, ырă енчен мар.

Нумай ачаллă çемьен йывăрлăхĕ те сахал мар тесе паян чылайăшĕ çемьере пĕр е икĕ ача пулнине норма вырăнне хурать. Кăна тĕрлĕ ыйтăмсен хуравĕсем çирĕплетеççĕ. Çаванпа пĕрлех нумай ачаллă çемье тенине, шел пулин те, çителĕксĕр укçа-тенкĕпе, пурăнмалли условисем хăтсăр пулнипе çыхăнтараççĕ. Анчах та çакăн пек çемьесенче ачасем туслăрах ӳснине, вĕсем пĕр-пĕрне тата ашшĕ-амăшне пулăшма хатĕррипе палăрса тăнине каларĕç психологсем.

Районти социаллă хӳтлĕх пайĕн ертӳçи Н. Петрова паянхи куна районта ачаллă çемьесем пурĕ 4497 пулнине пĕлтерчĕ. Вĕсенче пĕтĕмпе 7299 ача ӳсет. Нумай ачаллă çемьесем вара 393. Вĕсенче 1250 ача çитĕнет. Патшалăх виççĕ тата ытларах ачаллă çемьесене паракан пулăшу вара питĕ курăмлă. Чи малтанах çĕршыв шайĕнчи амăш (çемье) капиталĕ пирки тата Чăваш Республикинчи капитал – 100 пин тенкĕ – пирки (ăна пирĕн районти 50 ытла çемье илнĕ те ĕнтĕ) асăнса хăвармалла. Çакă хăех питĕ пысăк пулăшу. Кунсăр пуçне виççĕмĕш е хыççăнхи ача çуралсан çĕр лаптăкĕпе тивĕçтереççĕ. Ача çуратнă хыççăн пĕр хутчен паракан тӳлев, уйăхсерен ачасене парса тăракан пособи, çулталăк çурăччен ачана пăхнăшăн паракан пособи. Пилĕк тата ытларах ачаллă çемьесем вара пурăнмалли çурт-йĕр условийĕсене лайăхлатма черете тăрса хваттерлĕ те пулайраççĕ. Пирĕн районта хальлĕхе пилĕк тата ытларах ачаллă çемьесем пурĕ те 10 çемье кăна.

Акă ЧР Пуçлăхĕ кăçал июнь уйăхĕнче алă пуснă Указ та çитес çултан пуçласа виççĕмĕш е ун хыççăнхи ачасене çуратакансем майлă тунăскерех. Виççĕмĕш е ун хыççăнхи ача çуратакансене, çемьери кашни çын пуçне тивекен вăтам тупăш пурăнмалли чи пĕчĕк виçерен сахалтарах тивет пулсан, ача виçĕ çул тултариччен республикăра çирĕплетнĕ ачасен пурăнмалли чи пĕчĕк виçи чухлĕ пособи пама пуçлĕç. Ку сумма индексациленсе пырать, халĕ вăл 5 пин ытла тенкĕ пулнине шута илсен ку тепĕр ĕç укçи майлах. Апла ачана садика йĕркеллĕ çӳретме те, ăна ӳсме лайăх условисем туса пама та майсем нумайланаççĕ. Ашшĕ-амăшĕн хăйсен ачисене пысăк тимлĕх уйăрмалла, вĕсен кăмăл-туйăмĕпе, шухăшĕпе интересленсе тăмалла кăна.

Шкул е çемье: хăшĕ ответлă?

Пĕлӳ кунĕнчи пĕрремĕш шăнкăравпа пĕрлех хăш-пĕр ашшĕ-амăшĕ те хăйсене валли «асамлă» шăнкăрав янăрарĕ тесе шутлать: «Ачана шкула килсе ятăмăр. Халĕ ăна эсир, вĕрентекенсем, воспитани парăр». Çак тĕппипех тĕрĕс мар шухăша ачана кашни кун хăвăн ырă тĕслĕхӳпе пăхса ӳстермелли пирки манакан ашшĕ-амăшĕ, шел те, ытларах йышăнать.

Муркашри вăтам шкулта директорăн воспитани енĕпе вăй хуракан çумĕ Е. Ефанова та палăртрĕ çакна. Ача шкулта 4–6 урок вĕренет, тепĕр чухне класри тата класс тулашĕнчи мероприятисене хутшăнать. Çапла вара талăкри 24 сехетрен пĕчĕк пайĕ кăна унăн шкулта иртет.

Çаванпа та воспитани пирки калаçнă чух малтанах çемьене тишкермелле. Ача килте, çемьере мĕн курать, çавна ăша хывса ӳсет. Эрех ĕçекен е пирус туртакан ашшĕ, сăмахран, хăйĕн ывăлне çапла пулмалла мар тесе нимĕнле те çĕр процент таран ĕнентереймĕ, мĕншĕн тесен вăл хăй çак сиенлĕ йăласенчен уйрăлаймасть. Апла хамăр тĕслĕх пулаймастпăр пулсан ача пĕр-пĕр йăнăш тунипех унтан пăрăнни пачах тĕрĕс мар. Йăнăша пĕрле сӳтсе явмалла, унăн сăлтавĕсем мĕнре пулнине ăнланса илсе ачана малалла пурăнма пулăшмалла. Ашшĕ-амăшĕ шкулпа тачă çыхăну тытни вара йывăр лару-тăруллă çемьесенче ӳсекен ачасене тĕрĕс çулпа утма пулăшать.

Çул çитмен ачасене тата вĕсен прависене хӳтĕлекен комисси ертӳçи, район администрацийĕн пуçлăхĕн çумĕ Л. Тарасова ку семинарта та комисси яланах ашшĕ-амăшне те, ачасене те пулăшма хатĕррине аса илтерчĕ. Çаванпа та комисси ларăвĕсене пымалла пулса тухсан ашшĕ-амăшĕсен хăйсене пăшăрхантаракан ытти ыйтусем пирки те манмалла мар. Шухăшсене уçса парсан пулăшу пулатех.

Семинара Шупашкартан килнĕ психологсем те ашшĕ-амăшне чылай ырă сĕнӳ-канаш пачĕç. Çав хушăрах вĕсем пăшăрханмалли цифрăсемпе, ачасемпе пулса иртекен лару-тăрусемпе паллаштарчĕç, вĕсенчен мĕнле асăрханмаллине те вĕрентрĕç. Республикăри наркологи диспансерĕн ача-пăчапа çамрăксен уйрăмĕн ертӳçи Н. Никифорова, ачасемпе çамрăксен республика библиотекин ертсе пыракан психологĕ И. Яковлева, ĕç тăвакан уголовлă инспекцин республикăри филиалĕн пай ертӳçи Н. Кулешова семинар вăхăтĕнче «Надежда» центр пулĕмĕнче ачасемпе куçа-куçăн курса калаçрĕç. Çакă та семинар ĕçĕн питĕ паха енĕ пулчĕ.

Психолог пулăшăвĕ чикĕлеш енче тахçанах тӳлевлĕ. Кунта вара – тархасшăн, усă кур кăна. «Надежда» консультаципе методика центрĕн специалисчĕсем те кашни кунах тӳлевсĕр пулăшу параççĕ.

Ашшĕ-амăшĕсене вара ачасене çĕрлехи вăхăтра урама тухма ирĕк памалла маррине аса илтерчĕç вĕсем. Мĕншĕн тесен преступленисенчен ытларахăшĕ çак вăхăтра пулать. Пирĕн районта та акă условлă майпа айăпланă çул çитмен икĕ çамрăк хăйсене палăртнă наказание пурнăçлать.

Ачасем уроксем хыççăн тĕрлĕ кружок-секцине çӳреччĕр. Çакă вĕсен дисциплинине çирĕплетнипе пĕрлех ответлăхне те ӳстерет. Ачаранах пушă вăхăта йĕркеллĕ ĕçре ирттерни пурнăç тăршшĕпех усă кӳрĕ. Муркашри «Ачасемпе çамрăксен спорт шкулĕ – «Сывлăх» ФСК» директорĕ А. Куликов акă районти хушма пĕлӳ паракан учрежденисен услугисем те ачасем валли тӳлевсĕр пулассине пĕлтерчĕ. Унта çӳреме ан ӳркен кăна. «Инçе, майĕ çукрах тени сăлтав мар пек туйăнать. Тăрăшсан майсем тупма пулатех.

«Ачалăх ячĕпе, ачалăхшăн»

Çак ятпа республикăра çулсеренех ыр кăмăллăх марафонĕ иртет. Пĕлтĕр марафон счечĕ çине районтан куçарнă укçа-тенкĕпе районти ачасенех пулăшаççĕ. Акă семинар вĕçленес умĕн кунта чĕннĕ ачасене шкула каймалли канцтаварсемпе тивĕçтерчĕç: пĕтĕмпех кирлĕ, пĕтĕмпех ачасем усă курмалли хатĕр.

Шкул умĕнхи парнесене париччен район администрацийĕн пуçлăхĕ Р. Тимофеев ашшĕ-амăшĕсем семинара килнине ырларĕ. «Апла эсир ачăрсене йĕркеллĕ воспитани парассине хутшăнма хатĕр. Çакă пуриншĕн те чи пĕлтерĕшли. Район шайĕнче çак ыйту питĕ çивĕч тăрать, вăл питĕ анлă ыйту. Çаванпа та ăна татса парассине, лару-тăрăва лайăх енне улăштарас тесе кашнинех тăрăшмалла», – çапла палăртрĕ вăл.

Тен Ростислав Николаевич калашле «Надежда» центра та кăшт маларах уçмалла пулнă. Психолог пулăшăвĕ тени те кунсерен кирлĕ пулăм вырăнĕнчех пулмалла. Çакăнтан вăтанмалла мар. Ачасене воспитани парассинче шкул пĕччен пултараймĕ, темĕнле тăрăшсан та.

Республикăн патшалăх тĕп инженер инспекторĕ В. Димитриев та ачасене парнесем панă май çĕнĕ вĕренӳ çулĕнче ăнăçу, ашшĕ-амăшĕсене чăтăмлăх тата çемьере килĕшӳлĕх сунчĕ.

Н. НИКОЛАЕВА.

Сăн ӳкерчĕкре: «Çакăн пек пысăк парне вĕренӳ çулĕ умĕн питĕ вырăнлă пулчĕ».

Автор сăн ӳкерчĕкĕ.

Саламлатпăр

Хаклăран та хаклă, юратнăран та юратнă мăшăрăма, аттене, ывăлăма, тăвана – Шаптак Муркаш ялĕнче пурăнакан **Валерьян Виталиевич ПРОКОПЬЕВА** 50 çулхи юбилей ячĕпе чи ăшă сăмахсемпе саламлатпăр. Юман пек çирĕп сывлăх, юхан шыв пек вăрăм кун-çул, çăл куç пек тапса тăракан вăй-хал, иксĕлми телей, савăнăç сунатпăр. Эс пурри – нимĕнпе виçейми пуянлăх. Эпир сана пурте юрататпăр, хисеплетпĕр. Эсĕ пурри – пирĕншĕн телей.

Саламлаканĕсем: мăшăрĕ, ашшĕ, 3 ывăлĕ, тăванĕсем.

Юратнă аннене, асаннене, кукамая – Оринин ял тăрăхĕнчи Вăрманкасси ялĕнче пурăнакан **Зинаида Семеновна ПАВЛОВĂНА** 65 çул тултарнă ятпа ăшшăн саламлатпăр. Тавах сана ырă кăмăлушăн, чун ăшшине пире парнеленĕшĕн. Эсĕ пурри пирĕншĕн пысăк телей тата пуянлăх. Эпир санпа мухтанатпăр, эс пурришĕн савăнатпăр.

Саламлаканĕсем: ывăлĕсемпе кинĕсем, хĕрĕ, мăнукĕсем.

Хаклă çыннăмăра, юратнă мăшăра, ырă кăмăллă аннене, хунямана, асаннене – Катăкуй ялĕнче пурăнакан **Раиса Гавриловна АЛЕКСАНДРОВĂНА** юбилей ячĕпе чун-чĕререн саламлатпăр. Юман пек çирĕп сывлăх, вăрăм кун-çул, канлĕ ватлăх сунатпăр. Малашне те сана пурнăçра Турри вăй-хăват парсах тăтăр. Мĕн ĕмĕтленни-шутлани пурнăçа кĕрсе пытăр ялан, хуйхă-суйхă ан пытăр çума нихăçан. Анлă кĕрекӳ тăван кил-йыша хапăл тутăр куллен. Пире, ачусене, кун-çул йывăрлăхне пăхмасăр пурнăç çулĕ çине кăларнăшăн тата халĕ те пирĕншĕн чăн-чăн тĕрек пулнишĕн тав тăватпăр.

Саламлаканĕсем: мăшăрĕ, ывăлĕсемпе кинĕсем, хĕрĕсемпе кĕрĕвĕсем, мăнукĕсем, тăванĕсем.

Ыйту – хурав

Ĕçлеме – ытти регионсене

Районти ĕçпе тивĕçтерекен центр çынсене районта кăна ĕç тупса пама пултарать-и? Ытти регионсене ĕçлеме кайма май çук-ши?

(Редакцие шăнкăравланинчен).

Çийĕнчех районти ĕçпе тивĕçтерекен центрпа çыхăнтăмăр. Акă мĕнле хурав пачĕç унтан:

– Ку енĕпе ĕçпе тивĕçтерекен центр ĕçлет. Ĕçсĕррисем тесе шутланакансенчен тата ĕçлемен ытти çынсенчен те Мускав облаçне кĕрекен «Агронавт», «Вегетория», «Раменье», «Бунятино» агрофирма» чикĕллĕ яваплăхлă обществăсене ăсатма ушкăнсем пухатпăр. Арçынсемпе хĕрарăмсене пахча çимĕç пуçтарса кĕртме йышăнаççĕ. Уйăхри ĕç укçи 15 пин тенкĕрен кая мар. Çынсен хăйсемпе пĕрле медицина справки тата ытти документсем пулмалла.

Кунпа пĕрлех Воронеж облаçĕнчи «ТНВ «Машков и компания «Красинское» чикĕллĕ яваплăхлă обществăна пан улми садĕнче тата фермăра ĕçлеме рабочисем кирлĕ. Ĕçленине кура тӳлеççĕ. Килĕшӳре пăхнă условисемпе килĕшӳ срокĕсене пăхăнсан апатланнăшăн, пурăннăшăн, ĕçлеме кайнăшăн çул укçи тӳлемелле пулмасть. Каяс текенсен пĕрле флюорографи тăнин кăтартăвĕ кирлĕ.

Чул хулари «Доскино» агрокомплекс» чикĕллĕ яваплăхлă общество вахта мелĕпе ĕçлеме хĕрарăмсене йыхравлать. Теплицăсенче ĕçлемелле, калчасем лартса ӳстермелле, пăхса тăмалла.

Волгоград облаçне (Т.С. Соколова, С.С. Петров, С.В. Казаченко уйрăм предпринимательсем) арçынсемпе хĕрарăмсене сезонлă ял хуçалăх ĕçĕсене (пахча çимĕç пухса кĕртме) йышăнаççĕ. Ĕç укçи уйăхне 15 пин тенкĕрен кая мар тӳлеççĕ. Тӳлевсĕрех апатлантараççĕ, вакунсенче пурăнтараççĕ, çул укçи тӳлеттермеççĕ.

Тутарстан Республикинчи «Бола» СХПК» чикĕллĕ яваплăхлă обществăна вильăх-чĕрлĕх пăхакансем кирлĕ. Ĕç укçи уйăхне 15 пин тенкĕрен кая мар.

Ĕçлеме каякан рабочисене сентябрĕн 11-мĕшĕнче тата 25-мĕшĕнче ăсататпăр. Çул укçине ĕçлеме йышăнакансем тӳлеççĕ. Ĕçлеме икĕ уйăхлăх е ытларах тапхăр валли килĕшӳ тăваççĕ.

Тулли информаци патне районти ĕçпе тивĕçтерекен центра пыма ыйтатпăр. Адресĕ: Муркаш ялĕ, Мир урамĕ, 6-мĕш çурт. Тел.: 62-1-66».

Редакци почтинчен

Лицей пурлăхĕ интереслентерет

Редакцие Муркаш лицейĕ вырнаçнă çуртри пурлăхпа кăсăкланаканран çыру килчĕ. «Лицей вырăнне ача сачĕ уçăлать тесе район хаçачĕ урлă пĕлтернĕччĕ. Лицейне чăнах та хупнă пулмалла. Кашни кунах темĕнле самосвалсем сĕтел-пукан тие-тие каяççĕ...» – çакăн пек йĕркесем пур унта. Çыру çыракан çак пурлăха ăçта тиесе кайнипе кăсăкланать.

Унăн ыйтăвне район администрацийĕн вĕрентӳ тата çамрăксен пайĕн пуçлăхĕ З. ДИПЛОМАТОВА хуравлать:

– Муркашри вăтам шкула ун çумне Муркашри лицея хушнипе реорганизаци тăвасси пирки район администрацийĕн пуçлăхĕн йышăнăвĕ пулнă. Çаванпа та Муркашри лицейра унти пурлăхăн черетлĕ инвентаризацине туса ирттернĕ. Хыççăн вара пурлăха районти ытти вĕрентӳ учрежденийĕсене, вăл шутра Муркашри вăтам шкула та, куçарма актсем туса тиесе тухассине пăхса хунă. Лицей пулнă çуртра паян-ыран юсав ĕçĕсем пуçланмалла. Çаванпа та пурлăха кĕске вăхăтрах тиесе тухмалла. Ку тĕлĕшпе Муркаш шкул администрацийĕ машинăсем тупса яваçтарас ĕçре пулăшу кӳчĕ.

Н. ДИМИТРИЕВА хатĕрленĕ.

Ыран – Нефть тата газ промышленноçĕнче ĕçлекенсен кунĕ

Ял пурнăçне лайăхлатасси – тĕп тĕллев

Сентябрĕн пĕрремĕш вырсарни кунĕнче йăлана кĕнĕ йĕркепе Раççейри нефть тата газ промышленноçĕнче ĕçлекенсем хăйсен професси уявне паллă тăваççĕ. Пирĕн район та çак уявран айккинче тăрса юлаймасть. Мĕншĕн тесен Муркаш енĕн ытларах пайĕ çут çанталăк газĕпе тухăçлă усă курать.

Пирĕн районта çут çанталăк газĕпе çыхăннă ĕçсене пурнăçлакан тĕп организаци – «Чувашсетьгаз» уçă акционерлă обществăн «Моргаушимежрайгаз» филиалĕ. Район çыннисем юлашки çулсенче çут çанталăк газĕпе усă курассине пурнăçра тĕп вырăна кăларчĕç пулсан, вĕсен ку ĕçре сиксе тухакан ыйтăвĕсене вăхăтра тата туллин тивĕçтересси – пĕлтерĕшлĕ пулăм.

– Ĕçĕ нумай, анчах пурнăç малалла аталаннине йывăрлăх теес килмест. Ĕçĕмĕр пĕтĕмĕшле ял пурнăçне лайăхлатассипе çыхăнни пире çанă тавăрсах ĕçлеттерет. Раççей тата Чăваш Республикин ертӳçисем, Правительствисем яла аталантарассипе малашлăхшăн йышăннă программăсене пурнăça кĕртессине эпир хамăр тивĕç тесе шутлатпăр, хамăртан мĕн килнине пĕтĕмпех вăхăтра тата пахалăхлă тума тăрăшатпăр, – тет паян «Чăвашсетьгаз» уçă акционерлă обществăн «Моргаушимежрайгаз» филиалăн директорĕ Решит Халиуллович Чебенов.

Ертӳçĕ сăмахĕнчен асăннă филиалăн паян ĕçĕ нумай. Анчах пурнăç малалла аталаннине йывăрлăх темеççĕ кунта. Йывăрлăхсене çĕнмесĕр çăмăллăх та çук. Хăйсен ĕçĕ пĕтĕмĕшле ял пурнăçне лайăхлатассипе çыхăнни газовиксене çанă тавăрсах ĕçлеттерет. Раççейре тата Чăваш Республикинче яла аталантарассипе малашлăхшăн йышăннă программăсене пурнăça кĕртессине филиалта кая юлмасăр пурнăçламалли ĕç тесе шутлаççĕ.

«Моргаушимежрайгаз» филиал виçĕ район (Етĕрне тата Хĕрлĕ Чутай) территорийĕпе пĕтĕмпе 2 пин ытла километр газ пăрăхĕсем пăхса тăрать. Вăл шутран Муркаш районĕнче – 900 километра яхăн. Кунпа пĕрлех филиалăн 399 ГРП тата ШРП ĕçленине, 29 пин ытла килте çут çанталăк газĕпе усă курнине, 678 коммуналлă йăла предприятийĕсенче, 97 промышленность котельнăйĕнче тата автогаз заправка станцийĕнче газпа епле усă курнине пăхса тăмалла. Çăмăл ĕç мар çакă. Анчах кунта вăй хуракан 180 çынлă коллектив шаннă ĕçе пĕлсе йĕркелесе пынипе паянхи ĕç ырана юлмасть.

Райгаз коллективĕ пурнăçпа тан пынине çирĕплетекен пĕр факт çинче те чарăнса тăрас килет. Юлашки 3 çулта электрохимзащита бригадин монтерĕ А. Николаев тăрăшнипе филиал тытăмĕнчи газификаци тата газ пăрăхĕсен схемисене компьютер çине куçарнă. Ку вăл оперативлăха ӳстерме пулăшать.

– Ĕçне пĕрле тăватпăр та никама та уйăрса калас килмест. Кашниех хăйне шаннă ĕçре ответлă специалист. Района газификацилесе пĕтерес ĕçе тӳпе хывнисем те, паян ку ĕçе пăхса тăракансем те уяв саламне тивĕç, – вĕçлерĕ хăйĕн сăмахне Р. Чебенов.

Уяв ячĕпе сире! Куллен ĕçе сывлăхпа тухса килĕрсене телейлĕ таврăнмалла пултăр!

А. БЕЛОВ.

Сăн ӳкерчĕкре:«Моргаушимежрайгаз» филиалта ĕçлекенсен пĕр ушкăнĕ черетлĕ ĕç кунĕ умĕн.

Республикăра

Çĕршĕн явап тытма вăхăт

(Вĕçĕ. Пуçламăшĕ 1 стр.).

Тĕрĕсленĕ чухне кашни виççĕмĕш тĕслĕхре учет политикине туса пынă чухне, пурлăх реестрĕнчи информацие çĕнетнĕ çĕрте çитменлĕхсем пурине палăртнă. Уйрăм учрежденисенче патшалăх пурлăхĕпе эффективлă усă курманнине тупнă. Финанспа хуçалăх ĕçне тĕрĕсленĕ хыççăн пĕр ертӳçĕне асăрхаттарнă, теприне выговор панă, тăватă ертӳçĕпе пĕр бухгалтера ĕçрен хăтарнă.

Ял хуçалăх пĕлтерĕшлĕ çĕрсемпе усă курассинче Муркашпа Шупашкар районĕсенче коррупцилле право йĕркине пăсни координаци канашĕн уйрăм теми пулнă. Светлана Енилина каланă тăрăх 2007–2010 çулсенче республика территорийĕнче граждансем массăллăн ял хуçалăх пĕлтерĕшлĕ çĕрсен пысăк лаптăкĕсене харпăрлăха куçарнă. 2011 çулччен ял хуçалăх пĕлтерĕшлĕ çĕрсене çаврăнăшран кăларнине кирлĕ пек тĕрĕслесе тăман.

Акă Шупашкар районĕнче ял хуçалăх пĕлтерĕшлĕ çĕрсене массăллăн харпăрлăха илнине палăртнă. Çав тери йӳнĕ хакпа (тĕслĕхрен, 19 гектарне 1200 тенкĕпе) илнĕ çĕр лаптăкĕсене пĕчĕк лаптăксем çине пайланă. Вырăнти самоуправлени органĕсем пулăшнипе çĕр лаптăкĕпе усă курмалли тĕсе улăштарнă. Хыççăн участоксене кашни соткишĕн 55-60 пин тенкĕпе сутма тăратнă.

Светлана Енилина махинаторсем ял хуçалăх пĕлтерĕшлĕ çĕрсене туянас тата илсе сутас тĕлĕшпе усă куракан типлă схемăсене илсе кăтартнă. Вĕсенчен пĕри – çĕре муниципаллă районсенчен тата ял тăрăхĕсенчен харпăрлăха граждансене тата юридициллĕ лицосене панă чухне саккуна пăсни.

Акă Муркаш районĕнчи Катькас ял тăрăхĕнче ял хуçалăх кооперативне 118 гектар çĕре арендăна панă. Кооператив çак çĕрĕн пĕр пайне çеç пăхса тăнă пулин те, арендăна пани виçĕ çул иртсен, Муркаш район администрацийĕ арендăлакан лаптăка вĕсене сутасси çинчен килĕшӳ тунă. Çакăн хыççăн кусем ял хуçалăх çĕрне дача тумалли çĕр çине куçарма, пĕчĕк участоксем çине пайласа сутма хăтланнă. (Сăмах «Кадикасинский» кооператив пирки пырать.) Çакна ЧР Арбитраж сучĕ урлă чарса лартма май килнĕ.

Михаил Игнатьев муниципаллă влаç органĕсене ял хуçалăх çĕрĕсемпе усă курнине тивĕçлипе тĕрĕслесе тăманшăн, тепĕр чухне саккунсăр çĕр операцийĕсене хутшăннине палăртса хытăн критикленĕ. Республика пуçлăхĕ Шупашкар çывăхĕнчи ял хуçалăх пĕлтерĕшлĕ çĕрсене дача строительстви валли куçарнине сивленĕ. «Пирĕн совет саманинче граждансене панă дачăсен 40 процентне юхăнтарса янă. Унта çуртсем те тахçанах туса лартнă. Çак лаптăксемпе усă курма пуçламасăр, ял хуçалăх пĕлтерĕшлĕ çĕрсен пĕр гектарне те дачăсем тума уйăрмалла мар», – пĕтĕмлетнĕ Михаил Игнатьев.

Официально

Образованы избирательные участки

В соответствии со статьей 19 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации» и статьей 9 Закона Чувашской Республики «О выборах в органы местного самоуправления в Чувашской Республике», по согласованию с Моргаушской территориальной избирательной комиссией постановлениями администраций Моргаушского (от 27.08.2012, № 93), Чуманкасинского (от 27.08.2012, № 38), Юськасинского (от 27.08.2012, № 44) сельских поселений Моргаушского района образованы следующие избирательные участки для проведения голосования и подсчета голосов избирателей на досрочных выборах 14 октября 2012 года:

1. Главы Моргаушского сельского поселения:
Октябрьский избирательный участок № 1

Место нахождения участковой избирательной комиссии и помещения для голосования: здание Дома Спорта с.Моргауши. Границы избирательного участка: ул. 50 лет Октября, ул. Парковая, ул.Г агарина, ул. Восточная с. Моргауши.

Телефон № 63-1-48.

Чапаевский избирательный участок № 2

Место нахождения участковой избирательной комиссии: методический кабинет районного Дома культуры с.Моргауши. Место нахождения помещения для голосования: фойе районного Дома культуры с. Моргауши. Границы избирательного участка: ул. Чапаева, ул. Учительская, ул. Комсомольская Площадь, ул. Коммунальная, ул. Заводская, ул. Речная, ул. Пионерская, ул. Набережная, ул. Советская, ул. Ленина, ул. Красная Площадь, ул. Мира, ул. Южная с. Моргауши.

Телефон № 62-6-30.

Шептак-Моргаушский избирательный участок № 3

Место нахождения участковой избирательной комиссии и помещения для голосования: МБОУ «Моргаушская средняя общеобразовательная школа». Границы избирательного участка: ул.Красноармейская, ул.Фронтовая, ул. Колхозная, ул. Новая Колхозная с. Моргауши, дер. Синьял-Моргауши, дер. Шептаки, дер. Сюрла-Три, дер. Малиновка.

Телефон № 62-3-66.

II. Главы Чуманкасинского сельского поселения:
Чуманкасинский избирательный участок № 4

Место нахождения участковой избирательной комиссии и помещения для голосования: МБОУ «Чуманкасинская средняя общеобразовательная школа». Границы избирательного участка: дер. Одаркино, с.Чуманкасы, дер. Шербаши, дер. Карманкасы, дер. Ягаткино.

Телефон № 61-2-66

Изедеркинский избирательный участок № 5

Место нахождения участковой избирательной комиссии: кабинет заведующего Изедеркинским сельским клубом. Место нахождения помещения для голосования: зрительный зал Изедеркинского сельского клуба.

Границы избирательного участка: дер. Изедеркино, дер. Соляной.

Телефон № 61-3-49.

III. Главы Юськасинского сельского поселения:
Юськасинский избирательный участок № 6

Место нахождения участковой избирательной комиссии: кабинет директора Юськасинского сельского Дома культуры. Место нахождения помещения для голосования: танцевальный зал Юськасинского сельского Дома культуры. Границы избирательного участка: с. Юськасы, дер. Нюреть, дер. Падаккасы, дер. Ильбеши, дер. Актай.

Телефон № 60-7-51.

Вурманкасинский избирательный участок № 7

Место нахождения участковой избирательной комиссии: кабинет директора Вурманкасинского сельского Дома культуры. Место нахождения помещения для голосования: фойе Вурманкасинского сельского Дома культуры. Границы избирательного участка: дер.Вурманкасы.

Телефон № 60-6-95.

Мадикский избирательный участок № 8

Место нахождения участковой избирательной комиссии: кабинет директора Мадикского сельского Дома культуры. Место нахождения помещения для голосования: фойе Мадикского сельского Дома культуры. Границы избирательного участка: дер. Старые Мадики, дер. Новые Мадики, дер. Сюмерткасы, дер. Рогож.

Телефон № 60-8-39.

Нижнепанклейский избирательный участок № 9

Место нахождения участковой избирательной комиссии: кабинет директора Нижнепанклейского сельского Дома культуры. Место нахождения помещения для голосования: фойе Нижнепанклейского сельского Дома культуры. Границы избирательного участка: дер. Верхние Панклеи, дер. Нижние Панклеи, дер. Хорнкасы.

Телефон № 60-9-59.

Моргаушская территориальная избирательная комиссия.

Моргаушская территориальная избирательная комиссия
РЕШЕНИЕ
от 28 августа 2012 года №64/5

О сроке и порядке приема предложений по кандидатурам в состав участковых избирательных комиссий по досрочным выборам в органы местного самоуправления в Моргаушском районе Чувашской Республики

В соответствии со статьями 22, 27 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», статьей 15 Закона Чувашской Республики «О выборах в органы местного самоуправления в Чувашской Республике» Моргаушская территориальная избирательная комиссия решила:

1. Установить срок приема предложений по кандидатурам в состав участковых избирательных комиссий по досрочным выборам в органы местного самоуправления в Моргаушском районе Чувашской Республики не позднее 11 сентября 2012 года.

2. Предложить политическим партиям, избирательным объединениям, общественным объединениям, представительным органам муниципальных образований, собраниям избирателей по месту жительства, работы, службы, учебы до установленного срока представить в Моргаушскую территориальную избирательную комиссию предложения по кандидатурам в состав участковых избирательных комиссий по досрочным выборам в органы местного самоуправления в Моргаушском районе Чувашской Республики.

3. Направить настоящее решение для опубликования в средства массовой информации.

Председатель Моргаушской территориальной избирательной комиссии Л.Ю. Тарасова.
Секретарь Моргаушской территориальной избирательной комиссии В.Н. Фомина.

Моргаушская территориальная избирательная комиссия
РЕШЕНИЕ
от 28 августа 2012 года №64/4

О количественном составе участковых избирательных комиссий по досрочным выборам в органы местного самоуправления в Моргаушском районе Чувашской Республики

В соответствии со статьями 22, 27 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», статьей 15 Закона Чувашской Республики «О выборах в органы местного самоуправления в Чувашской Республике» Моргаушская территориальная избирательная комиссия р е ш и л а:

1. Утвердить количественный состав участковых избирательных комиссий по досрочным выборам в органы местного самоуправления в Моргаушском районе Чувашской Республики согласно приложению.

2. Направить настоящее решение для опубликования в средства массовой информации.

Председатель Моргаушской территориальной избирательной комиссии Л.Ю. Тарасова.
Секретарь Моргаушской территориальной избирательной комиссии В.Н. Фомина.

Приложение
к решению Моргаушской территориальной избирательной комиссии от 28 августа 2012 года № 64/4

Количественный состав участковых избирательных комиссий по выборам Президента Российской Федерации

№ Наименование и № УИК	Кол-во членов участковых избирательных комиссий
1. Октябрьский № 1	7
2. Чапаевский № 2	7
3. Шептак-Моргаушский № 3	7
4. Чуманкасинский № 4	7
5. Изедеркинский № 5	5
6. Юськасинский № 6	6
7. Вурманкасинский № 7	5
8. Мадикский № 8	5
9. Нижнепанклейский № 9	5

Сăвă çырма кăмăллакансен страници

Çăкăр-тăвар хире-хирĕç

Çут тĕнчене эпир килетпĕр
Аннемĕрсем юратнипе.
Çуралтăмăр пулсан пĕлетпĕр
Ку тĕнчерен каймаллине.

Пуян-и, чухăн-и – тиркемĕ,
Пурте пĕр тан ун умĕнче.
Ĕмĕр саккишĕн чун çĕклемĕ
Ун чух виçеллĕ çын çинче.

Мĕнпе сана ял-йыш асилĕ?
Мĕн турăн эсĕ ыррине?
Тен, уссăр çăкăр кăна çинĕ
Манса тумашкăн кирлине?

Эрехпеле ыр ятлă пулмăн,
Укçашăн, мулшăн ан кастар.
Ыр кăмăлпа ыр ĕçшĕн çунтăн –
Сан ыр ятна пулмасть начар.

Çĕр-шывшăн çын ĕçлеме тивĕç,
Эс – унăн пĕчĕк пĕр чĕлли.
Çăкăр-тăвар вăл хире-хирĕç,
Чăн пурнăçра çак – чи кирли.

Аттеçĕм

Яш каччă чух патвар эс пулнă,
Эс тупнă хăв ăраскална.
Аннемĕрпе телейлĕ утнă,
Ача-пăчаллă самана.

Çемьешĕн эс тарна юхтарнă,
Кил-çурт çĕкленĕ майĕпен,
Ĕçӳсене çĕр-шыв мухтанă,
Санпа мухтаннă Чăваш Ен.

Çул хыççăн çул таçта васкарĕç,
Юр сапнă тейĕн тăнлавсем...
Утма çула ӳссе хупларĕç,
Атте, эс лартнă йăмрасем.

Атте, аттеçĕм, санăн аллусем
Вăй-хал пиллерĕç ывăлусене.
Атте, аттеçĕм, санăн юррусем
Чечеклентерчĕç пирĕн чунсене.

Ай-хай, асанне

Кашни кун пирĕнпеле
Кам аппаланать?
Вăл хитре чунĕпеле
Пире ăнланать.

Тутлă кукăль пĕçерен
Ир-ирех тăрса,
Ăшă сĕтне ĕçтерен
Ĕнине сусан.

Епле çепĕç аллусем,
Сан сăмахусем,
Иртнĕ пурнăç юррисем,
Сан юмахусем...

Пултăр вăрăм ĕмĕрӳ,
Хисеп сан валли.
Таптăр вĕçĕмсĕр чĕрӳ,
Мăнуксем валли.

Ай-хай, асанне,
Эс пирĕн пĕрре.
Пĕлетĕн-и хăв камне?
Иккĕмĕш анне!

П. ВОРОБЬЕВ.
Мăн Сĕнтĕр.

Туй мыскари

Чăвашла эпĕ çырасшăн,
Анчах лайăххах пулмасть.
Пулăшăр мана тархасшăн,
Пулăшмасăр юрамасть.
Пурăннă хайхи пĕр каччă.
Пулнă тет вăл салтакра.
Икĕ çул çарта ирттернĕ,
Таврăнать вара яла.
Ялта ăна хĕрĕ кĕтнĕ,
Маруç ятлă чиперкке.
Ун патне малтан вĕçтерчĕ
Пирĕн каччă хайхискер.
Шак-шак-шак! шаккарĕ каччă
Маруç патне кантăкран.
Йытă хыттăн вĕрсе ячĕ,
Амăш тухрĕ алăкран.
– Ай, Ваçук, эсех-и? Кĕр-ха!
Пирĕн паян паллă кун.
Маруç акă каччă тухрĕ,
Кĕрсе эсĕ телей сун.
Каччă тем çухалчĕ кайрĕ,
Тепре кайрĕ тарăхса:
– Мĕнле майпа вăл пултарчĕ?
Пăхас пулать калаçса!
Каччă ĕнтĕ пӳрте кĕчĕ,
Шалта вара туй кĕрлет.
Çынсем: «Йӳçĕ!», – кăшкăраççĕ,
Чуп тăваççĕ хайхисем.
– Эпĕ таврăнтăм, Маруся,
Кĕтеймерĕн пулмалла.
Мĕншĕн чăннине çырмарăн,
Мĕнле пурăнас капла?
Тухса кайĕччĕ Василий,
Çулне пӳлчĕ Маруççа:
– Ман кукамай каччă тухрĕ,
Ан çиллен ĕнтĕ, Ваçça.
Маруçпа Ваçça пĕрлешрĕç,
Пурăнаç килĕштерсе.
Ачасем пăхса ӳстерчĕç,
Ыра ятлă ял çинче.

Çĕнĕ кун алă парать

Ерипен хĕвел тухать,
Ăшăтмашкăн вăл пуçлать.
Ку-ка-ре-ку! тенипе
Куçне уçрĕ Марине.

Çӳç турарĕ, тумланать,
Картишне тухса утать.
– Кис-кис, – кушака чĕнет,
Лешĕ ăна мяу! тет.

Кампура апат парать,
Чăхсене тăрантарать.
– Му-у, – муклатрĕ ват ĕне
Курăк çиес килнипе.

Чĕвĕл-чĕвĕл сассипе
Илĕртеççĕ кайăксем.
Кашни ир çапла вара
Çĕнĕ кун алă парать.

ПИНЕРПИ.

«Диагонали»

Çапла ят панă çамрăк поэт, пирĕн ентеш Мирослава Тарханова хăйĕн пуçласа пичетлесе кăларнă сăвăсен пуххине. Автор Турхан ялĕнче 1983 çулта çуралса ӳснĕ. Хăйĕн хайлавĕсенче вăл çыннăн романтика тата идеал характерĕсене унпа çут çанталăк хушшинчи çыхăнусем урлă сăнлать, пурнăç пулăмĕсене философилле хак парать.

Хаçат вулакансене унăн «Ночь» сăввипе паллашма сĕнетпĕр.

Ночь

Июльский вечер с запахом жасмина
Клубится дымкой последождевой.
И круглый шар расцветки апельсина
Неспешно прячет жар свой под водой.
Чарует вечер, льет в глаза истому.
Целует берег ласковый прибой.
Мешает ветер к нежно-голубому
Индиго, красный, синий, золотой.
Я с высоты заросшего утеса
Объемлю мир, и мой восторжен взгляд:
Там, в глубине темнеющего плеса,
Стирает небо звездный свой наряд;
Купает месяц тело молодое;
Тропинкой лунной пробегает рябь;
А в далеке в чернеющем раздолье
Корабль гордо рассекает хлябь.
На берегу раскинувшийся город
Как светлячки огни свои зажег,
Над ним небесный темно-синий полог,
И млечный путь, и желтый лунный рог.
...Июльской ночью с запахом жасмина
Насытив вдоволь алчущую грудь,
Иду к реке, окрашенной кармином,
Чтоб на рожденье солнышка взглянуть.

Амăшсен савăнăçĕ

Ачасем çуралаççĕ –
Амăшсен епле савнăç.
Ачасем çитĕнеççĕ,
Малаллах шăвать пурнăç.

Амăшсен ялан шухăш:
Пурнăç çулĕ ыйтуллă.
Амăшсен чунра хуйхă,
Куççенче çеç ăш кăмăл.

Мăшăрланчĕç пулсассăн
Амăш шучĕ тин иккĕ.
Хунеме, ан çиллен-ха:
Анне вăл пĕртен-пĕр çеç.

Аннене пулăшмашкăн
Ыр сăмах та пит хаклă.
Вĕсене чыслама та
Нихăçан манас марччĕ.

Амăшсемшĕн уяв вăл
Ачисем пĕрле чух çеç.
Кĕреки тулли пултăр,
Вăрăм ĕмĕр пурне те!

КЛАВАА.

Çумăр

Пĕрĕхет ирех ăш çумăр
Тăван ял, уй-хир çине.
Çиçĕмĕ çиçет ав йăлтăр
Çутатса çӳл тӳпене.

Янăрать епле мăнаçлăн
Кĕмсĕрр! аслати сасси,
Вĕл вĕрет уç çилĕ кассăн,
Хумханать тулă пусси.

Çитĕнме ачсем йĕпеннĕ
Çумăрпа, кулаç хăйсем.
Çумăра чăнах пит кĕтнĕ
Шăрăхра ял çыннисем.

Кĕперне ял урлă хыврĕ
Асамат çич тĕсĕпе.
Йăл кулса хĕвелĕ утрĕ
Ял енне ун çийĕпе.

Вăй илсе тинех ешерĕç
Уй-хирсем те вăрмансем,
Тухăçлă тыр-пуллă пулĕç
Пит ĕçчен ял çыннисем.

Игорь МАЙКОВ.
Кашмаш ялĕ.

Ик телейлĕ чĕре

Юлашки çутине
Сапалатчĕ пĕччен
Тӳпере уйăхпи шуçăмччен.
Ик телейлĕ чĕре
Тĕл пулсан пĕр-пĕрне
Уйрăлма хал çитместчĕ ирччен.

Ак паян эс манран
Аякра-аякра,
Шухăшпа çеç санпа эп ялан.
Анчах эс ăнлансам:
Пĕр-пĕрне юратсан
Юрату иксĕлмест нихăçан.

Юлашки çутине
Сапалать ав ирччен
Тӳпери шурă уйăх пĕччен.
Шухăшра пĕр-пĕрне
Тĕл пулаç ик чĕре,
Шухăшра уйрăлмаççĕ ирччен.

ВЛАДИМИР.

Уйăх тухсан

Уйăх тухсан тӳпене
Тĕл пултăмăр пĕр-пĕрне,
Каласа ăш сăмахсем
Чĕвĕлтетрĕ чиперкке.
Тĕл пулсассăн унпала
Çухатрăм эп канăçа.
Унăн кăвак куçĕсем
Çунтараççĕ чĕрене.
Чиперккене эп кĕтсе
Лара-тăма пĕлместĕп,
Вăл хуларан килессе
Шăмат куна кĕтетĕп.
Çутă уйăх çутинче
Вăй выляççĕ çăлтăрсем,
Тĕл пулсассăн савнине
Юр юрлаççĕ чĕресем.
Уйăх тухнă тӳпене,
Вăй выляççĕ çăлтăрсем...
Вĕçĕмсĕр эп инçетре
Шыратăп хам савнине.

П. ИВАНОВСКИЙ.
Кĕртекасси ялĕ.

Ман Ивановка

Эп кайсан инçете
Тунсăхлаççĕ кĕтсе
Сĕм вăрман, кайăксем,
Çырмапа çăл куççем...

Ват çăка çийĕнче
Ав пыл хурчĕ сĕрлет,
Вăрманти ĕшнере
Çĕр çырлийĕ пиçет.

Вăрмана кĕнĕ чух
Юман алă парать.
Туратти ват çын пек,
Çулçипе ачашлать.

Çуркунне ĕмĕтсем
Тăр-тăри юрри пек,
Çупăрлаççĕ вĕсем,
Саланаç инçете.

Катари шухăшсем
Кĕрхи кун çывхарсан,
Çĕнĕрен çуралаç
Юр çума пуçласан.

Яра кун Хĕл мучи
Юр пĕрчи сапалать,
Манăн ял шур тумпа
Юмахри пек ларать.

Эп утатăп уйпа,
Эп васкатăп яла.
Çупăрлаттăм сана,
Ылтăн пек сар уя.

Пиçсе çитнĕ тыр-пул
Ман куçа илĕртет.
Васкатать ансăр çул –
Тăван вырăн кĕтет!

Эпĕ çитрĕм яла,
Чĕре юрă юрлать,
Çерçисем сиккелеç,
Кăсăя савăнать.

Юрататăп сана,
Ман çуралнă яла!
Урамри йăмрасем
Яланах асăмра...

Вена-Венера.
Ивановка ялĕ.

Сурăм ен

(Юрă)

Çутатсан тавралăха пилеш
Уйăх вырăнне, хĕвел пекех,
Тытăнать ытарайми ереш
Хăйĕн тыткăнне илме тӳрех.

Пит типтерлĕ уйсем
Ентешсен, ĕçченсен.
Пит хитре пахчисем
Тăван енĕн ăстисен.

Сурăм шывĕн тĕкĕрĕ çинче
Карталаннă вĕççĕр пĕлĕтсем.
Пĕвеленĕ çак тӳпе тĕсне
Иленсе куç хывнă чарлансем.

Тăван кил, тăван ен,
Çут çанталăк – илем.
Ĕшерет Сурăм ен –
Ман юратнă тĕнчем.

Ак каллех ĕç кунĕ вĕçленсен
Çитĕ вăхăт пирĕн киленме.
Пур сăлтавĕ сумлă ял-йышсен
Савăнма çак тĕнчере пĕрле.

Пит типтерлĕ уйсем
Ентешсен, ĕçченсен.
Пит хитре пахчисем
Тăван енĕн ăстисен.
Тăван кил, тăван ен,
Çут çанталăк – илем.
Ĕшерет Сурăм ен –
Ман юратнă тĕнчем.

08.09.2000

Олег ЗАЛОГИН.

Юрату

Юрату – асамлă туйăм,
Пурнăç савăк юратсан.
Юратсам мана эс, тусăм,
Санăн кăмăлу пулсан.
Тахçанах сана шыранă,
Кĕтнĕ ыррине шанса.
Телей килессе эп туйнă,
Сиснĕ Тур пулăшасса.
Паянтан эпĕ телейлĕ:
Эсĕ пур çак тĕнчере!
Чунри шухăшăм хĕвеллĕ,
Пурăн ĕмĕр çĕр çинче.
Юрату час-час асаплă,
Шар кӳрет вăл теприне.
Эс кăна пулин телейлĕ,
Пĕл сана эп савнине.
Юратсан эпир телейлĕ,
Тек упрар çак туйăма.
Çунат патăр сар хĕвелĕ
Ĕмĕрех пĕрле пулма.

Е. НИКИТИНА.
Лантăш ялĕ.

Салтак пурнăçĕ

Йăмраллă ял, кăвак хапха,
Лутра тенкел те ман умра.
Хăçан курайăп-ши сана?
Ирпе тăрап, выртап каçпа.

Асран тухмастăн эс нихçан,
Минтер тухмарĕ ытамран.
Эс мар-ши ку тесе тытап,
Куç умĕнчех ялан тăран.

Куçа уçсан эс çук нихçан,
Юрать-ха хăть çыру çыран.
Ялан хăвна кăна мухтан:
«Паян кун та çук каччă ман».

Лăплан, чĕрем, апла пулсан.
Тĕрĕс тĕкел эс пурăнан.
Ман аннене хăçан куран –
Салам кала эсĕ манран.

Кĕтсе пурнап – ялан эс ман,
Савниçĕм, эс çакна ан ман:
Вăхăт иртет, тепĕртакран
Сана вĕçертмĕп ытамран.

Муркаш урамĕсем

Ак утатăп Муркаш тăрăх,
Çурчĕсем епле капмар.
Пур çĕрте йĕрке, тасалăх,
Ĕлĕк ун пекех пулман.

Чечеклен, тăван Муркашăм,
Ĕмĕр пул эсĕ хитре.
Сан умра эп пуç таятăп,
Эсĕ тăван кил пекех.

Тумпала

Тумпа, тумпа, тумпала,
Санпала мĕн тумалла?
Ватăлтăмăр пулмалла,
Тайăлатпăр кунпала.
Эсĕ халĕ ватăлтăн,
Эпĕ паян тайăлтăм.
Вăйă хĕрне тухсассăн
Аптрамастпăр пулмалла.
Пĕрер черккине ĕçсен
Ташлаятпăр пулмалла.
Тепĕр черкке тӳнтерсен
Хам та тӳнеп пулмалла.

Е. ВАСИЛЬЕВ.
Якаткасси ялĕ.

Куçлăх

Мухтаннă Куçлăх тусĕ умĕнче:
– Эп ларнă пуçлăхăн сăмси çинче!

В. ЛЕОНИДОВ.

Кăларăма В. ШАПОШНИКОВ пухса хатĕрленĕ.

Йĕркелĕхшĕн кашнинех ответлăха туясчĕ

Хăрушсăрлăх

Урампа чипер утса пынă чухнех сирĕнне пĕр-пĕр ярала вăрлассĕ е тата сире хăратса, хĕнесе мĕн те пулин туртса илсе тараççĕ... Çакна хăй çинче туйнă çын, паллах, обществăлла вырăнти преступлени мĕн иккенне лайăх пĕлет. Çакăн пек лару-тăрусене асăрхаттарас тĕллевпе районти полици пайĕ мĕнле ĕçсем пурнăçлать-ха? Обществăлла вырăнсенчи хăрушсăрлăха, йĕркелĕхе тытса тăрасси – питĕ яваплă та йывăр ĕç. Полици сотрудникĕсем çине кăна шанса хамăр çинчен ответлăха сирни тĕрĕс-ши тата? Ытăвĕ чылай. Çавăнпа та урамри, обществăлла ытти вырăнсенчи йĕркелĕх пирки паян эпир районти полици уйрăмĕн пуçлăхĕн çумĕне, полици подполковникĕне В. ГРИГОРЬЕВПА калаçатпăр.

– Виталий Алексеевич, районти обществăлла вырăнсенчи преступноçа эсир мĕнле хаклатăр?

– Урамра, обществăлла ытти вырăнсенче преступленисем тунин хисепĕ, шел пулин те, ÿссе пырать. Асăрхаттару ĕçĕпе ытларах тимленине пăхмасрах çулталăк пуçланнăранпа иртнĕ çичĕ уйăхра 36 преступлени пулчĕ. Çак цифрăн пĕлтерĕшĕ пысăк пулнине пĕлтĕрхи çав тапхăрта вун ултă преступлени пулни уççăнах çирĕплетсе парать. Кăçалхи преступленисенчен 28-шĕ урамра пулса иртнĕ. Преступленисенчен ытларахăшĕ – вăрлани(12), превентивлă (тата йывăртарах преступление асăрхаттараканнисем) преступленисем, вандаллăх, автомобиле вăрласа кайни тата ытти те.

Обществăлла вырăнсенчи преступленисене уçса парасси паян 76,7 процентпа танлашать. Ултă преступлени – вăрлани тата вандаллăх тĕслĕхĕсем – никам та курман чухне тунисем.

– Пĕтĕмĕшле илсен обществăлла вырăнсенче тунă преступленисем ăçта пулса иртеççĕ-ха?

– Пĕтĕмĕшле тишкерсен вĕсем ытларах полици нарядĕсем çук вырăнта пулса иртнине калама пултаратăп. Патрульпе пост службин сотрудникĕсен маршрутĕсем тăрăх кун пек преступленисене регистрацилемен. Çавăнпа та обществăлла вырăнсенче тунă преступленисен сăлтавĕсенчен пĕри йĕркене пăсакансем полицейскисем пур вырăна та çитейменнипе усă курни тесен йăнăш мар. Паллах, пур вырăна ниепле те çитме пулмасть. Районти пайра та штата оптимизацилениле патрульпе пост службин йышĕ тата участковăйсен хисепĕ чакрĕ.

– Преступленисене асăрхаттарассипе мĕнле ĕçсем пурнăçлатăр?

– Хамăрăн ĕçе вăйлатса чылай преступление асăрхаттарма пултартăмăр темелле. Сăмахран, çичĕ уйăхри кăтартусемпех паллаштарма пултаратăп, обществăлла вырăнта спирт пур напиткоксем ĕçнĕшĕн 128 çынна, обществăлла вырăнсене ÿсĕр пулнăшăн 1628 çынна административлă майпа явап тыттарнă.

Пулса иртнĕ преступленисене тишкерсе йĕркене пăсни пулма пултаракан вырăнсене тухса участковăйсен тата çул çитменнисемпе ĕçлекен сотрудниксен, патрульпе пост службин тата çул-йĕр хăрушсăрлăх инспекцийĕн сотрудникĕсен вăйĕпе оперативлă асăрхаттару мероприятийĕсем ирттеретпĕр. Планпа ППС нарядĕсем тухма палăртман вырăнсене те рейдсемпе каятпăр. Анчах та пирĕн район халăх çăра пурăнакан район пулнине асăнмасăр иртме çук: 177 ялта 527 урам. Çав урамсенчен 35-шĕнче кăна (июлĕн 1-мĕшĕ тĕлне) каçхи тата çĕрлехи вăхăтра çутă лампочкисем çунаççĕ. Йĕркене пăсни вара шăпах талăкăн çак вăхăчĕпе ытларах сыхăннă. Унсăр пуçне участковăйсен 2–3 ял тăрăхĕ пăхса тăма тивет.

– Апла пулсан халăх дружинисем йĕркеллĕ ĕçлессин ыйтăвĕ те çивĕч тăрать.

– Ку çаплах. Урамра преступленисем пулассине асăрхаттарассинче халăх дружинисен тÿпи, шел пулин те, питĕ пĕчĕк. Вĕсенче паянхи куна 32 çын, анчах та участковăйсемпе пĕрле халăх дружинисенчи 10 çынран ытла вăй хумасть. Çакă çăмăллăхсем парассипе, укçа-тенкĕ тÿлесе хавхалантарассипе çыхăннă.

– Ытăва вырăнтан хускатма мĕн те пулин туса ирттернĕ-и?

– Июнь уйăхĕн пуçламăшĕнче пирĕн пуçарăва шута илсе район администрацийĕ çумĕнчи йĕркене пăсассине асăрхаттаракан комисси ларăвĕ иртрĕ. Унта сăмах халăх дружинисен ĕçне йĕркелесси пирки те пулчĕ. Район администрацийĕ пуçлăхĕ ун чухне халăх дружинникĕсен ĕçне тÿлевлĕ туса хурассин положенине хатĕрлемеacharpĕ. Хысçăнах эпир штаб начальникĕпе пĕрле ял тăрăхĕсенчи халăх дружинисен командирĕсемпе тĕл пултăмăр. Ĕçе кунсерен мĕнле йĕркелемеллине калаçса татăлтăмăр.

– Районта йышăннă «Хăрушлăхсăр муниципаллă тытăм» программа ĕçлеме пуçлани сирĕн ĕçе пулăшу кÿрет-и?

– 2012–2015 çулсем валли йышăннă çак программăн районти хăрушсăрлăх çине, паллах, лайăх витĕм кÿмелле. Унпа килĕшÿллĕн районти çивĕчрех лару-тăрулла вырăнсенче 12 видеокамера (пурĕ 17 пулать) вырнаçтарма палăртнă. Вĕсем Муркашра, Мăн Сĕнтĕрте, Москакассинче пулмалла. Çак программăпах предприятисемпе организацисенче 14 видеокамера вырнаçтарассине пăхса хунă. Кунсăр пуçне Мăн Сĕнтĕрте, Москакассинче тата Нискассинче полиции çийĕнчех чĕнмелли кнопкăсем лартма планланă. Муркашра кун пек кнопкăна автостанци патĕнче лартнă, вăл йĕркеллех ĕçлет. Апла пулсан çак программа полицейскисене пулăшнипе пĕрлех пур çынна та пулăшу кÿрет темелле.

– Çынсен вара харпăр хăй хăрушлăхне мĕнле асăрхаттармалла? Эсир панă сĕнÿсем вырăнлă пулмалла.

– Пĕрремĕш тата тĕп сĕнÿ: преступление тума çул кăтартмалла мар. Сăмахран, ылтăн вăчăрасем, юлашки модельлĕ кĕсье телефонĕ, уйрăмах курăнса выртать пулсан, хулăм укçа енчĕкĕ – çакă пĕтĕмпех преступление тума пулăшать.

Сирĕн киле каçалапа таврăнмалла пулчĕ пулсан юлташсене е тăвансене ăсатма ыйтăр, килтисене вара – кĕтсе илме. Çул çинче обществăлла вырăнсенче мĕнле çынсем пуррине те пăхма ан манăр.

Тепĕр сĕнÿ ытларах ачасемпе çамрăксем валли пулать пулĕ. Хăвăрăн çĕнĕ япалусене, вĕсем хаклă пулсан пушшех те, ыттисене кăтартма ан тăрăшăр. Ашшĕ-амăшĕсен вара ачана çав тери «чăнкă» телефон илсе пама кирлех-ши тесе шутлама сĕнетĕп. Ачăра йÿнĕрех телефон туянса парса ăна хăрушлăхран сыхлатăр çеç.

Çул инçерех пулсан тĕттĕм вырăнсемпе утса ăна кĕскетме ан тăрăшăр. Кунта хăрушлăх пысăкрах кăна. Çак сĕнÿсене асра тытсан аван пулмалла.

Н. НИКОЛАЕВА.

Пуян опытлă хастар вĕрентекен

Ĕçре тăрăшуллисем

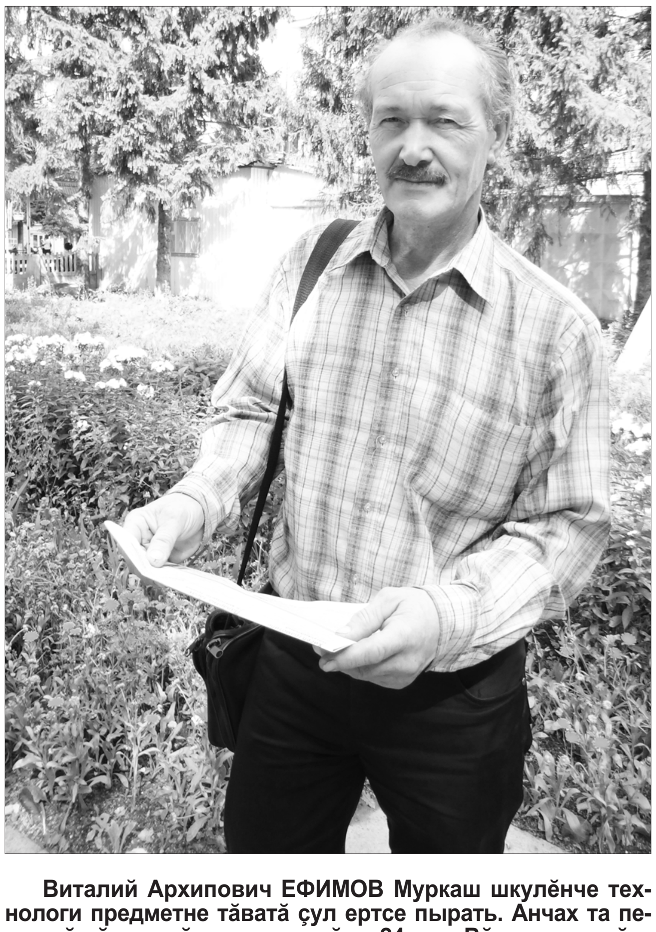

Виталий Архипович ЕФИМОВ Муркаш шкулĕнче технологи предметне тăватă çул ертсе пырать. Анчах та педагогăн ĕç стажĕ самаях пысăк – 24 çул. Вĕсенчен çирĕмĕшне вăл Тивĕшри вăтам шкулта пухнă. Ĕç урокĕсем, черчени тата рисовани – тĕрлĕ енлĕ хастар педагог ачасене тарăн пĕлÿ панă.

Иртнĕ кунсенче вара Виталий Архиповича район администрацийĕн Хисеп грамотипе наградăларĕç.

Н. НИКОЛАЕВА
сăн ÿкерчĕкĕ.

Çара – контракт мелĕпе

Йыхрав

Çар ĕçне пурнăçласси – Раççей Федерацийĕнче пурăнакан кашни арçыннăн Конституципе çирĕплетнĕ тÿрĕ тивĕçĕ. Чăваш Республикинчи çар комиссариачĕн Муркашпа Элĕк районĕсенчи пайĕ çар ĕçне контракт мелĕпе пурнăçлассине маларах пĕлтернĕччĕ. Халĕ çак ĕç епле вăя кĕнине паллашма эпĕ Чăваш Республикинчи çар комиссариачĕн Муркашпа Элĕк районĕсенчи пайĕн ертÿçипе А. Кочуровпа калаçрăм, ыйтусем çине хуравлама ыйтрăм.

– Çар ĕçне контракт мелĕпе пурнăçлма йышăнас ĕç малалла пырать. Паянхи кун тĕлне 18 гражданин çак ĕçе кайма заявлени панă.

Пирĕн пата çар ĕçне контракт мелĕпе пурнăçлас текен тĕрлĕ категорири çын килет. Анчах та тĕрлĕ сăлтава пула хăшĕсен ыйтăвне тивĕçтерме май килмест. Çапла вара 6-ĕнне айăплав тапхăрĕ пуррипе документсене каялла тавăрса памалла пулчĕ.

Раççей Федерацийĕн Çар ĕç вăйĕсенче контракт мелĕпе Тĕп çар округне каяс текенсене Шупашкар хулин Пирогов урамĕнчи 10 А çуртĕнче йышăнаççĕ. Кунта вĕсемпе калаçу ирттереççĕ, документ йĕркелес тата медицина тĕрĕслевĕ витĕр тухас енĕпе сĕнÿ, пулăшу параççĕ.

– Çар ĕçне контракт мелĕпе пурнăçлас текен кашни çын лекеймест пулĕ кунта?

– Кандидатăн 30 çултан аслă пулмалла мар. Вун пĕр класс вĕренсе пĕтернине, пуçламăш е вăтам профессиллĕ пĕлÿ пулнине çирĕплетмелле. Çарта пулни те пĕлтерĕшлĕ. Çар ĕçне пурнăçлама сывлăх тĕлĕшпе "А" е"Б" категорисем кирлĕ. Айăплав тата административлă майпа йĕркене пăсни пулмалла мар.

– Тивĕçлĕ тĕрĕслев витĕр тухнă кандидатсен малашнехи çулĕ ăçталла?

– Çирĕп тĕрĕслев витĕр тухнă кандидатсене ултă уйăхлăх ятарлă центра çар ĕçне вĕренме яраççĕ.

Çавăн пекех кăмăл тăвакансене ВВ МВД РФ, МЧС РФ, ПС ФСБ РФ çар чаçĕсем кĕтеççĕ. Кандидатсене хăш уйрăма вырнаçтарасси командир çырнă ирĕкрен килет.

Кандидатăн 30 çултан кĕçĕн, «С», «Д», «Е» категориллĕ, сывлăх тĕлĕшĕнчен çар ĕçне юрăхлă "А", "Б" категориллĕ тата айăплавсăр пулмалла. Çавăн пекех ВДВ, ВМФ, РВСН уйрăмсенче çар тивĕçне пурнăçласа саппаса тухнисене те калаçăва чĕнетпĕр.

Контракт ĕçĕпе сыхăннă ыйтусемпе пирĕн пайри 12, 15, 16, 17 пÿлĕмсенче йышăнаççĕ, çавăн пекех (883541) 62-1-89, 62-7-01 номерсемпе шăнкăравласа пĕлме пулать.

Р. ИЛЛАРИОНОВА
калаçнă.

Чăваш Ен спортпа пресса фестивалĕ

Районти «Сĕнтерÿ ялавĕ» хаçат парнисене çĕнсе илессишĕн пĕтĕмĕшле пĕлÿ паракан шкулсем, организацисен, учрежденисен, предприятисен, учительсен тата ял тăрăхĕсен физкультура коллективĕсем хушшинче ирттерекен çăмăл атлетика ăмăртăвĕн положенийĕ

1. Тĕллевĕсемпе задачисем.

Районти «Сĕнтерÿ ялавĕ» хаçатăн парнисене çĕнсе илессишĕн шкул ачисемпе учительсен коллективĕсем хушшинче çăмăл атлетика ăмăртăвне спортăн çак тĕсне анлăрах сарас, сывă пурнăç йĕркине çирĕплетес тата шкул ачисем хушшинче çуран чупассипе мал туртăмлисене тупса палăртас тĕллевпе ирттереççĕ.

2. Ăмăрту ирттермелли вăхăт тата вырăн.

Ăмăрту Муркашри «Сывлăх» ФСК умĕнчи тĕп площадьре сентябрĕн 8-мĕшĕнче иртет, 10 сехетре пуçланать.

3. Ăмăрту участникĕсем тата программи.

Ăмăртăва пĕтĕмĕшле пĕлÿ паракан шкулсен командисем, организацисен, учрежденисен, предприятисен физкультура коллективĕсем, учительсен коллективĕсем тата ял тăрăхĕсен командисем хутшăнаççĕ.

Командăра çаксем пулмалла:

– пĕтĕмĕшле пĕлÿ паракан вăтам шкулсен – 11 çын (5 яш тата 5 хĕр, 1 представитель);

– пĕтĕмĕшле пĕлÿ паракан тĕп шкулсен – 7 çын (3 яш тата 3 хĕр, 1 представитель);

– организацисен, учрежденисен, предприятисен, учительсен коллективĕсен тата ял тăрăхĕсен физкультура коллективĕсен – 5 çын (3 арçын тата 2 хĕрарăм).

Программа: хутăш эстафета.

– яшсемпе хĕрсем 400-шер метр чупаççĕ;

– арçынсемпе хĕрарăмсем 400-шер метр чупаççĕ.

4. Командăсене йышăнмалли тата наградăламалли условисем.

Ăмăрту ирттерме, çĕнтерÿçĕсене наградăлама тата судьясен коллегине тÿлеме каякан тăкаксене районти «Сĕнтерÿ ялавĕ» хаçат редакцийĕ саплаштарать. Ăмăртăва хутшăнакансене вырăна илсе çитерессi, апатлантарасси – хăйсен организацийĕсен шучĕпе.

5. Наградăласси.

Пĕтĕмĕшле пĕлÿ паракан вăтам шкулсем хушшинче мала тухнă командăна диплом тата куçса çÿрекен кубокпа хаклă парне параççĕ. 2-мĕшпе 3-мĕш вырăн йышăннă командăсем дипломсемпе хаклă парнесене тивĕçеççĕ.

Пĕтĕмĕшле пĕлÿ паракан тĕп шкулсем хушшинче мала тухнă командăна диплом тата куçса çÿрекен кубокпа хаклă парне параççĕ. 2-мĕшпе 3-мĕш вырăн йышăннă командăсем дипломсемпе хаклă парнесене тивĕçеççĕ.

1, 2, 3 вырăн йышăннă шкул командисенчи кашни ачана медальпе наградăлаççĕ.

Организацисен, учрежденисен, предприятисен, учительсен коллективĕсен тата ял тăрăхĕсен физкультура коллективĕсем хушшинче мала тухнă командăна диплом тата куçса çÿрекен кубокпа хаклă парне параççĕ. Призлă вырăн йышăннă ытти командăсем дипломсемпе хаклă парнесене тивĕçеççĕ.

6. Ăмăртăва хутшăнма заявкăсем тăратасси.

Ăмăртăва килнĕ кун командăсен представителĕсем судьясен коллегине ятран çырнă заявкăсем тăратаççĕ. Вĕсене ертÿçĕпе врач алă пусса çирĕплетмелле.

Телепрограмма

с 3 по 9 сентября 2012 года

ПОНЕДЕЛЬНИК, 3.09

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.20 «Контрольная закупка»
9.50 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор»
12.25 Т/с «СЕРДЦЕ МАРИИ»
13.20 «Фазенда»
14.00 Другие новости
14.25 «Понять. Простить»
15.20 «ЖКХ»
16.15 «Пока все дома»
17.00 Т/с «ХРАНИМЫЕ СУДЬБОЙ»
18.50 «Давай поженимся!»
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «АННА ГЕРМАН»
23.50 «Без свидетелей» 16+
0.20 Т/с «БОРДЖИА»
1.20, 3.05 Х/ф «ДАЛЕКО ПО СОСЕДСТВУ»
3.15 Х/ф «ОТКРОВЕННЫЙ РАЗГОВОР»

РТР

5.00 Утро России
9.00 «1000 мелочей»
9.45 «О самом главном»
10.30 «КУЛАГИН И ПАРТНЕРЫ» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.50 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
12.50 «Люблю, не могу!» 12+
13.50, 16.45, 4.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «ЕФРОСИНЬЯ. ТАЕЖНАЯ ЛЮБОВЬ»
15.45 Т/с «КРОВИНУШКА»
17.50 Т/с «ЗЕМСКИЙ ДОКТОР» 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 «Прямой эфир» 12+
21.30 Т/с «ЗЕМСКИЙ ДОКТОР. ПРОДОЛЖЕНИЕ» 12+
0.20 «Дежурный по стране» Михаил Жванецкий
1.20 «Девчата» 12+
1.55 Вести +
2.15 «Цилиндры фараонов. Последняя тайна»
3.15 Х/ф «ГДЕ ВЫ, РЫЦАРИ?»

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.30-17.50 Вести-Чăваш ен
19.40-20.00 Вести-Чувашия
На канале «Россия 2»
12.00-12.30 Вести-Спорт–Чувашия

КУЛЬТУРА

7.00 «Евроньюс»
10.00, 15.40, 19.30, 23.40 Новости культуры
10.20 Д/ф «Алесь Адамович. Путешествие из Минска в Москву и обратно»
11.05 Д/ф «Лики неба и земли»
11.15 Х/ф «ОТКРЫТАЯ КНИГА»
12.20 Д/ф «Человек судьбы. Сергей Боткин»
12.55 Д/ф «Пароль: верность»
13.40 «Театральная летопись» Галина Волчек.
14.05 Телеспектакль «ТЕВЬЕ-МОЛОЧНИК»
15.50 Х/ф «ДАВИД И ГОЛИАФ»
17.25, 1.25 Д/ф «Мировые сокровища культуры»
17.45 Д/ф «Незаданные вопросы. Галина Уланова»
18.40, 1.40 Д/с «Варвары». «Готы»
19.45 Главная роль
20.00 Д/ф «Татьяна Конюхова»
20.45 Д/с «Чудеса Вселенной»
21.35 Д/с «Ищу учителя»
22.15 Д/ф «Энрико Карузо. Запретные воспоминания»
23.10 «Кто мы?» «Как одолеть Бонапарта?»
0.00 Д/ф «Старое и новое, или Возможность эксперимента»
0.45 «Рождающие музыку» Арфа
2.25 П.И. Чайковский. Скрипичные соло из балетов «Спящая красавица» и «Лебединое озеро»

НТВ

5.55 «НТВ утром»
8.35 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
9.30, 15.30, 18.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.20 «Живут же люди!»
10.55 «До суда» 16+
12.00 Суд присяжных 16+
13.25 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ» 16+
14.30 «Средь бела дня» 16+
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
21.25 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
23.15 Сегодня. Итоги
23.35 Реалити-шоу с Петром Листерманом «Звонок судьбы» 18+
0.30 Т/с «СТЕРВЫ» 18+
1.30 Центр помощи «Анастасия» 16+
2.15 «В зоне особого риска» 18+
3.10 Т/с «ХОЛМ ОДНОГО ДЕРЕВА»
4.55 Т/с «ЧАС ВОЛКОВА» 16+

ВТОРНИК, 4.09

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.20 «Контрольная закупка»
9.50 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор»
12.25 Т/с «СЕРДЦЕ МАРИИ»
13.20 «Фазенда»
14.00 Другие новости
14.25 «Понять. Простить»
15.20 «ЖКХ»
16.15 «Пока все дома»
17.00 Т/с «ХРАНИМЫЕ СУДЬБОЙ»
18.50 «Давай поженимся!»
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «АННА ГЕРМАН»
23.50 «Без свидетелей» 16+
0.20 Т/с «БОРДЖИА»
1.20, 3.05 Х/ф «ВОСХОДЯЩЕЕ СОЛНЦЕ»
3.45 «Кумиры. Олег Даль»

РТР

5.00 Утро России
9.00 «1000 мелочей»
9.45 «О самом главном»
10.30 «КУЛАГИН И ПАРТНЕРЫ» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.50 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
12.50 «Люблю, не могу!» 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «ЕФРОСИНЬЯ. ТАЕЖНАЯ ЛЮБОВЬ»
15.45 Т/с «КРОВИНУШКА»
17.35 Т/с «БЕЗ СЛЕДА» 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 «Прямой эфир» 12+
21.30 Т/с «ЗЕМСКИЙ ДОКТОР. ПРОДОЛЖЕНИЕ» 12+
0.20 Т/ф «Кузькина мать» «Атомная осень 57-го»
1.20 Вести +
1.40 «Скальпель для первых лиц. Тайная хирургия»
2.40 «Честный детектив»
3.15 Т/ф «ИСТОРИЯ О ГАРРИ» 16+

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.00 Утренний гость (на чувашском языке)
9.30-9.45 Вспомни, солдат (на чувашском языке)
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.15-17.35 Вести-Чăваш ен
19.40-20.00 Вести-Чувашия

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00, 15.40, 19.30, 23.40 Новости культуры
10.20 Д/ф «Энрико Карузо. Запретные воспоминания»
11.15 Х/ф «ОТКРЫТАЯ КНИГА»
12.20 «Пушечки Павла I»
12.35, 20.45 Д/с «Чудеса Вселенной»
13.25, 17.25 Д/ф «Мировые сокровища культуры»
13.40 «Театральная летопись» Галина Волчек.
14.05 Телеспектакль «ТЕВЬЕ-МОЛОЧНИК»
15.50, 0.00 Х/ф «ИМПЕРИЯ: СВЯТОЙ АВГУСТИН»
17.45 Д/ф «Рыцарь романтизма. Яков Флиер»
18.40, 1.55 Д/с «Варвары». «Гунны»
19.45 Главная роль
20.00 Д/ф «Напряжение нежности. Андрей Платонов»
21.35 Д/с «Ищу учителя»
22.15 Д/ф «Неразрешимые противоречия Марио Ланца»
23.10 «Кто мы?» «Как одолеть Бонапарта?»
1.35 «Pro memoria» «Лютеция Демарэ»
2.40 Ф. Мендельсон. Увертюра «Морская тишь и счастливое плавание»

НТВ

5.55 «НТВ утром»
8.35 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
9.30, 15.30, 18.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.20 «Профессия - репортер» 16+
10.55 «До суда» 16+
12.00 Суд присяжных 16+
13.25 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ» 16+
14.30 «Средь бела дня» 16+
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
21.25 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
23.15 Сегодня. Итоги
23.35 «Звонок судьбы» 18+
0.30 Т/с «СТЕРВЫ» 18+
1.30 Главная дорога 16+
2.00 «Москва - Ялта - транзит»
3.00 Т/с «ХОЛМ ОДНОГО ДЕРЕВА»
4.55 Т/с «ЧАС ВОЛКОВА» 16+

СРЕДА, 5.09

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.20 «Контрольная закупка»
9.50 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор»
12.25 Т/с «СЕРДЦЕ МАРИИ»
13.20 «Фазенда»
14.00 Другие новости
14.25 «Понять. Простить»
15.20 «ЖКХ»
16.15 «Пока все дома»
17.00 Т/с «ХРАНИМЫЕ СУДЬБОЙ»
18.50 «Давай поженимся!»
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «АННА ГЕРМАН»
23.50 «Без свидетелей» 16+
0.20 Т/с «БОРДЖИА»
1.20, 3.05 Х/ф «ОБЪЕКТ МОЕГО ВОСХИЩЕНИЯ»
3.35 «Дарья Донцова. Безумная оптимистка»

РТР

5.00 Утро России
9.00 «1000 мелочей»
9.45 «О самом главном»
10.30 «КУЛАГИН И ПАРТНЕРЫ» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.50 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
12.50 «Люблю, не могу!» 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «ЕФРОСИНЬЯ. ТАЕЖНАЯ ЛЮБОВЬ»
15.45 Т/с «КРОВИНУШКА»
17.35 Т/с «БЕЗ СЛЕДА» 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 «Прямой эфир» 12+
21.30 Т/с «ЗЕМСКИЙ ДОКТОР. ПРОДОЛЖЕНИЕ» 12+
0.20 «Жизнь взаймы. Ломбарды. Возвращение»
1.20 Вести +
1.40 «Измеритель ума. IQ»
2.40 Х/ф «ПРИСТРЕЛИ ЛУНУ» 16+

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.15-17.35 Вести-Чăваш ен
19.40-20.00 Вести-Чувашия

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00, 15.40, 19.30, 23.40 Новости культуры
10.20 Д/ф «Неразрешимые противоречия Марио Ланца»
11.15 Х/ф «ОТКРЫТАЯ КНИГА»
12.20 «Одеяло Екатерины I»
12.35, 20.45 Д/с «Чудеса Вселенной»
13.25, 17.30, 1.40 Д/ф «Мировые сокровища культуры»
13.40 «Театральная летопись» Галина Волчек.
14.05 Телеспектакль «ДОМБИ И СЫН»
15.50, 0.00 Х/ф «ИМПЕРИЯ: СВЯТОЙ АВГУСТИН»
17.45 Д/ф «Неповторимый. Леонид Коган»
18.40, 1.55 Д/с «Варвары». «Викинги»
19.45 Главная роль
20.00 Д/ф «Актерские пробы. Игорь Ясулович»
21.35 Д/с «Ищу учителя»
22.15 Д/ф «Скучная жизнь Марио Дель Монако»
23.10 «Кто мы?» «Как одолеть Бонапарта?»
2.40 А. Бородин. «Половецкие пляски» из оперы «Князь Игорь»

НТВ

5.55 «НТВ утром»
8.35 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
9.30, 15.30, 18.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.20 «Профессия - репортер» 16+
10.55 «До суда» 16+
12.00 Суд присяжных 16+
13.25 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ» 16+
14.30 «Средь бела дня» 16+
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
21.25 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
23.15 Сегодня. Итоги
23.35 «Звонок судьбы» 18+
0.30 Т/с «СТЕРВЫ» 18+
1.25 Квартирный вопрос
2.30 «Москва - Ялта - транзит»
3.15 Т/с «ХОЛМ ОДНОГО ДЕРЕВА»
4.55 Т/с «ЧАС ВОЛКОВА» 16+

ЧЕТВЕРГ, 6.09

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30, 3.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.20 «Контрольная закупка»
9.50 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор»
12.25 Т/с «СЕРДЦЕ МАРИИ»
13.20 «Фазенда»
14.00 Другие новости
14.25 «Понять. Простить»
15.20 «ЖКХ»
16.15 «Пока все дома»
17.00 Т/с «ХРАНИМЫЕ СУДЬБОЙ»
18.50 «Давай поженимся!»
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «АННА ГЕРМАН»
23.50 «Без свидетелей» 16+
0.20 Т/с «БОРДЖИА»
1.20, 3.05 Х/ф «МОСКВА НА ГУДЗОНЕ»
3.35 «Юлиан Семенов. Он слишком много знал...»

РТР

5.00 Утро России
9.00 «1000 мелочей»
9.45 «О самом главном»
10.30 «КУЛАГИН И ПАРТНЕРЫ» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.50 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
12.50 «Люблю, не могу!» 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «ЕФРОСИНЬЯ. ТАЕЖНАЯ ЛЮБОВЬ»
15.45 Т/с «КРОВИНУШКА»
17.35 Т/с «БЕЗ СЛЕДА» 12+
20.30 Спокойной ночи, малыши!
20.40 «Прямой эфир» 12+
21.30 Т/с «ЗЕМСКИЙ ДОКТОР. ПРОДОЛЖЕНИЕ» 12+
0.20 «Жажда»
1.20 Вести +
1.40 «Битва титанов. Суперсерия - 72»
2.40 Х/ф «МОСТЫ ОКРУГА МЭДИСОН» 12+

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.00 Активная молодежь
9.10-9.45 Мехел. Республиканский конкурс детской чувашской песни. Гала –концерт 1 часть (на чувашском языке)
11.30-11.50 Вести-Чăваш ен
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.15-17.35 Вести-Чăваш ен
19.40-20.00 Вести-Чувашия

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00, 15.40, 19.30, 23.40 Новости культуры
10.20 Д/ф «Скучная жизнь Марио Дель Монако»
11.15 Х/ф «ОТКРЫТАЯ КНИГА»
12.20, 20.45 Д/с «Чудеса Вселенной»
13.10 Д/ф «Натали. Три жизни»
14.05 Телеспектакль «ДОМБИ И СЫН»
15.50, 0.00 Х/ф «СВЯТОЙ ПЕТР»
17.30, 1.40 Д/ф «Мировые сокровища культуры»
17.45 Д/ф «Евгений Светланов. Воспоминание...»
18.40, 1.55 Д/с «Варвары». «Монголы»
19.45 Главная роль
20.00 Д/ф «Я шагаю по Москве»
21.35 Д/с «Ищу учителя»
22.15 Д/ф «Лучано Паваротти»
23.10 «Кто мы?» «Как одолеть Бонапарта?»
2.40 Полонезы Ф. Шопена исполняет Э. Вирсаладзе

НТВ

5.55 «НТВ утром»
8.35 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
9.30, 15.30, 18.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.20 «Медицинские тайны»
10.55 «До суда» 16+
12.00 Суд присяжных 16+
13.25 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ» 16+
14.30 «Средь бела дня» 16+
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
21.25 Т/с «ГЛУХАРЬ. ВОЗВРАЩЕНИЕ» 16+
23.15 Сегодня. Итоги
23.35 «Звонок судьбы» 18+
0.30 Т/с «СТЕРВЫ» 18+
1.25 Дачный ответ
2.30 «Москва - Ялта - транзит»
3.15 Т/с «ХОЛМ ОДНОГО ДЕРЕВА»
4.55 Т/с «ЧАС ВОЛКОВА» 16+

ПЯТНИЦА, 7.08

ПЕРВЫЙ

5.00, 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
5.05 «Доброе утро»
9.20 «Контрольная закупка»
9.50 «Жить здорово!»
10.55 «Модный приговор»
12.25 Т/с «СЕРДЦЕ МАРИИ»
13.20 «Фазенда»
14.00 Другие новости
14.25 «Понять. Простить»
15.20 «ЖКХ»
16.15 «Пока все дома»
17.00 «Жди меня»
18.50 «Поле чудес»
19.50 «Пусть говорят» 16+
21.00 «Время»
21.30 Т/с «АННА ГЕРМАН»
23.30 «Без свидетелей» 16+
0.00 Т/с «БОРДЖИА»
1.00 Х/ф «ЛЮБОВЬ И СИГАРЕТЫ»
3.00 Х/ф «КИТАЙСКИЙ СИНДРОМ»

РТР

5.00 Утро России
8.55 Мусульмане
9.05 «1000 мелочей»
9.45 «О самом главном»
10.30 «КУЛАГИН И ПАРТНЕРЫ» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.55 Вести
11.50 Т/с «ТАЙНЫ СЛЕДСТВИЯ» 12+
12.50 «Люблю, не могу!» 12+
13.50, 16.45 Вести. Дежурная часть
14.50 Т/с «ЕФРОСИНЬЯ. ТАЕЖНАЯ ЛЮБОВЬ»
15.45 Т/с «КРОВИНУШКА»
17.55 «Прямой эфир» 12+
18.50 Футбол. Чемпионат Мира - 2014. Отборочный турнир. Россия - Северная Ирландия. Прямая трансляция
21.20 Спокойной ночи, малыши!
21.30 «Юрмала - 2012» 12+
23.25 Х/ф «ПОЛЫНЬ ТРАВА ОКАЯННАЯ» 12+
1.25 Х/ф «ИСПЫТАНИЯ» 16+
3.25 Х/ф «ТЕОРИЯ ХАОСА» 12+

ЧУВАШИЯ

6.07-6.10, 6.35-6.41 Вести-Чăваш ен
7.07-7.10, 7.35-7.41 Утро Чувашии
8.07-8.10, 8.35-8.41 Утро Чувашии
9.05 Мехел. Республиканский конкурс детской чувашской песни. Гала –концерт 2 часть (на чувашском языке)
9.35-9.45 Мультфильм
11.30-11.50 Вести-ПФО
14.30-14.50 Вести-Чувашия
17.35-17.55 Вести-Чăваш ен

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00, 15.40, 19.30, 23.40 Новости культуры
10.20 Д/ф «Лучано Паваротти»
11.15 Х/ф «ОТКРЫТАЯ КНИГА»
12.20 Д/с «Чудеса Вселенной»
13.15 Д/ф «Московия. Сердце земли русской»
13.55 Телеспектакль «ДОМБИ И СЫН»
15.50, 0.00 Х/ф «СВЯТОЙ ПЕТР»
17.30 Д/ф «Мировые сокровища культуры»
17.50 Д/ф «Кирилл Молчанов»
18.35, 1.55 Д/с «Удивительный мир Альбера Кана»
19.45 Смехоностальгия. Татьяна Пельтцер
20.15 «Искатели» «Последний полет Леваневского»
21.00 Х/ф «КОТ И МЫШЬ»
22.45 Д/ф «Иллюзия прошлого»
1.40 М/ф «Рыцарский роман»
2.50 Д/ф «Гай Юлий Цезарь»

НТВ

5.55 «НТВ утром»
8.35 Т/с «ВОЗВРАЩЕНИЕ МУХТАРА» 16+
9.30, 15.30, 18.30 Обзор. Чрезвычайное происшествие
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
10.20 Спасатели 16+
10.55 «До суда» 16+
12.00 Суд присяжных 16+
13.25 «Суд присяжных. Окончательный вердикт» 16+
14.30 «Средь бела дня» 16+
16.25 «Прокурорская проверка» 16+
17.40 «Говорим и показываем» 16+
19.30 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» 16+
21.30 «Отечественная. Великая» 16+
23.35 «Звонок судьбы» 18+
0.35 Х/ф «СЛУЖУ ОТЕЧЕСТВУ!» 18+
2.35 Т/с «ХОЛМ ОДНОГО ДЕРЕВА»
4.30 Т/с «ЧАС ВОЛКОВА» 16+

СУББОТА, 8.09

ПЕРВЫЙ

5.20, 6.10 Х/ф «ВО БОРУ БРУСНИКА»
6.00, 10.00, 12.00, 18.00 Новости
8.20 М/ф «Детеныши джунглей»
8.50 «Смешарики. ПИН-код»
9.00 «Играй, гармонь любимая!»
9.45 «Слово пастыря»
10.15 «Смак»
10.55 «1812. Бородино»
12.15 Х/ф «ВОЙНА И МИР»
15.50 Новый «Ералаш»
16.20 «КВН» Премьер-лига
18.15 «Да ладно!» 16+
18.50 «Человек и закон» 16+
19.55 «Кто хочет стать миллионером?»
21.00 «Время»
21.20 «Сегодня вечером» 16+
22.55 Х/ф «БУРЛЕСК»
1.05 «Тихий дом» на Венецианском кинофестивале. Программа Сергея Шолохова
1.35 Х/ф «ШОКОЛАД»
3.50 Х/ф «ШАМПУНЬ»

РТР

5.00 Х/ф «ДЕТИ ДОН-КИХОТА»
6.35 «Сельское утро»
7.05 Диалоги о животных
8.00, 11.00, 14.00 Вести
8.20 «Военная программа»
8.45 «Танцующая планета»
9.30 «Городок»
10.05 «Великие комбинаторы»
11.20, 14.30 Т/с «ТЕЛОХРАНИТЕЛЬ-3» 12+
15.25 Т/ф «Война 1812 года. Первая информационная»
16.20 Субботний вечер
18.15 Шоу «Десять миллионов»
19.20, 20.45 Х/ф «РУСАЛКА» 12+
20.00 Вести в субботу
23.50 Х/ф «ВСЕ, ЧТО ТЫ ЛЮБИШЬ...» 12+
1.50 Горячая десятка. 12+
3.00 Х/ф «ПОЛТЕРГЕЙСТ». 16+

ЧУВАШИЯ

8.10-8.20 Вести-Чăваш ен
10.05 Для вас, любимые. Концерт по заявкам
10.50-11.00 Солнечный зайчик (на чувашском языке)
14.20-14.30 Вести-Чувашия

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00 Человек перед Богом. «Елеосвящение и отпевание»
10.35 Х/ф «МУЗЫКАЛЬНАЯ ИСТОРИЯ»
11.55 «Мастерская. Уроки кинорежиссуры»
12.25 М/ф «Тайна третьей планеты»
13.15 Пряничный домик. «Пугало огородное»
13.45 Слава Отечеству! «Гимны и марши России» Концерт в Колонном зале
14.50 Д/ф «Юбилейные торжества в память 100-летия Отечественной войны 1812 года в Высочайшем присутствии»
15.35 Чулпан Хаматова, Ольга Дроздова, Галина Петрова в спектакле театра «Современник» «ТРИ СЕСТРЫ»
18.25, 1.55 Д/ф «Стать мужчиной в Меланезии»
19.20 «Больше, чем любовь»
20.05 «Романтика романса» «Эй, ямщик, гони-ка к «Яру»
21.00 «Чуча» «Чуча-2» «Чуча-3» Анимационные фильмы Гарри Бардина
22.20 «Белая студия»
23.00 Х/ф «КОНФУЦИЙ»
1.00 Концерт трио Билла Эванса
2.50 Д/ф «Уильям Гершель»

НТВ

5.35 Т/с «СУПРУГИ» 16+
7.25 Смотр
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сегодня
8.15 «Золотой ключ»
8.45 Их нравы
9.25 «Готовим с Алексеем Зиминым»
10.20 Главная дорога 16+
10.55 Кулинарный поединок с Оскаром Кучерой
12.00 Квартирный вопрос
13.20, 1.10 Т/с «АДВОКАТ» 16+
15.10 Своя игра
16.20 Следствие вели... 16+
17.20 «Очная ставка» 16+
18.20 Обзор. Чрезвычайное происшествие
19.25 «Профессия - репортер» 16+
19.55 «Программа максимум. Расследования, которые касаются каждого» 16+
21.00 «Русские сенсации» 16+
21.55 Ты не поверишь! 16+
22.55 «Луч Света» 16+
23.25 Д/ф «Локомотив»: команда «На взлет!» 16+
0.25 «Школа злословия» Григорий Дашевский 16+
3.15 Т/с «ХОЛМ ОДНОГО ДЕРЕВА»
5.00 Т/с «ЧАС ВОЛКОВА» 16+

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 9.09

ПЕРВЫЙ

6.00, 10.00, 12.00 Новости
6.10 Х/ф «Я РОДОМ ИЗ ДЕТСТВА»
7.45 «Армейский магазин»
8.20 М/ф «Тимон и Пумба»
8.45 «Смешарики. ПИН-код»
9.00 «Здоровье»
10.15 «Пока все дома»
10.55 «1812. Изгнание»
12.15 «Да ладно!» 16+
12.50 «Роман со зверем»
13.55 Х/ф «УКРОТИТЕЛЬНИЦА ТИГРОВ»
15.50 «Женщины в поисках счастья»
16.45 Х/ф «ШИРЛИ-МЫРЛИ»
19.20 Праздничный концерт с участием Филиппа Киркорова, Льва Лещенко, Валерии, Тамары Гвердцители, Валерия Меладзе
21.00 Воскресное «Время»
22.10 «Больше, чем золото»
23.00 Х/ф «БАБЛО»
0.50 Х/ф «ИСПАНСКИЙ АНГЛИЙСКИЙ»
3.15 Х/ф «ФАКТОР УДАРА»

РТР

5.35 Х/ф «БЕЗ ПРАВА НА ОШИБКУ»
7.20 Вся Россия
7.30 Сам себе режиссер
8.20 «Смехопанорама»
8.50 Утренняя почта
9.30 «Сто к одному» Неделя в городе
11.00, 14.00 Вести
11.10, 14.30 Х/ф «ШКОЛА ПРОЖИВАНИЯ» 12+
15.30 «Рецепт ее молодости»
16.05 «Смеяться разрешается»
18.00 Х/ф «ПРЕДСКАЗАНИЕ» 12+
20.00 Вести недели
21.30 Х/ф «ЛИЧНОЕ ДЕЛО МАЙОРА БАРАНОВА» 12+
23.30 «Открытие нового политического сезона» 12+
1.20 Х/ф «КЛИНЧ» 12+
3.20 Х/ф «ВАЛЬС»
4.30 «Городок»

ЧУВАШИЯ

10.20-11.00 Вести-Чувашия. События недели

На канале «Россия 2»
9.10-9.35 Вести-Спорт-Чувашия

КУЛЬТУРА

6.30 «Евроньюс»
10.00 «Обыкновенный концерт с Эдуардом Эфировым»
10.35 Х/ф «ЗА ДВУМЯ ЗАЙЦАМИ»
11.50 «Мастерская. Уроки кинорежиссуры»
12.15 Х/ф «ЧУДАК ИЗ ПЯТОГО «Б»
13.45 Пряничный домик. «Игра в бирюльки»
14.10 Д/ф «Аисты Луангвы»
15.05 Хуан Диего Флорес и Диана Дамрау в опере Дж. Верди «РИГОЛЕТТО»
17.35 Х/ф «ВЕРТИКАЛЬ»
18.50 Олег Погудин. Концерт в Московском международном Доме музыки
19.55, 1.55 Д/с «Путешествие из центра Земли. Перу»
20.45 В гостях у Эльдара Рязанова
21.50 По следам тайны. «Неизвестная процивилизация»
22.35 Дайана Кролл. Концерт в Рио
23.35 Х/ф «ТАЙНОЕ СИЯНИЕ»
2.50 Д/ф «Эдгар По»

НТВ

6.00 Т/с «СУПРУГИ» 16+
8.00, 10.00, 13.00, 16.00 Сегодня
8.15 «Русское лото»
8.45 Их нравы
9.25 Едим дома
10.20 «Первая передача» 16+
10.55 «Развод по-русски» 16+
12.00 Дачный ответ
13.20, 1.20 Т/с «АДВОКАТ» 16+
15.10 Своя игра
16.20 Следствие вели... 16+
17.20 И снова здравствуйте!
18.20 Чрезвычайное происшествие. Обзор за неделю
19.00 «Сегодня. Итоговая программа»
20.00 Чистосердечное признание 16+
20.50 Д/ф «Иосиф и Нелли Кобзон. Жить, чтобы любить»
22.30 «Метла» Наталии Метлиной 16+
23.30 Х/ф «Б.С. БЫВШИЙ СОТРУДНИК» 18+
3.15 Т/с «ХОЛМ ОДНОГО ДЕРЕВА»
4.55 Т/с «ЧАС ВОЛКОВА» 16+

Кил тата хушма хуçалăх

Кĕскен

Сортпа ĕçлемелле

Чие çуллен ăнса пултăр тесен лайăх тухăç паракан сортсене туянма тăрăшăр. Вĕсене ятарлă питомниксенче, уйрăм сад ăстисенчен туянма пулать.

Авăн уйăхĕ кĕр алăкне уçать

Сад-пахчаçăн календарĕ

Вăхăт кĕр алăкĕнчен шаккать. Унăн пĕрремĕш утăмĕ – авăн уйăхĕ – пахча çимĕçпе улма-çырла пухмалли, çуллахи ĕçсене вĕçлемелли вăхăт. Кунпа пĕрлех ўсен-тăрана сивĕ тапхăра хатĕрлеме пуçламалла. Çак уйăх йăрансене пушатать, нўхрепе пуянлатать. Уйăх пуçламăшĕ – çĕр улми кăларма меллĕ вăхăт. Ăна лайăх суйласа упрама тĕплĕ хурасси те – çак тапхăрта пурнăçламалли ĕç. Сад ĕçченĕшĕн ку вăхăт – пахча çимĕçпе улма-çырлана тăварламалли тата маринадламалли чи паха тапхăр. Хĕл хырăмĕ тутă пултăр тесен пахчаçăн паян пĕр канăç та çук.

Авăн уйăхĕ пирки халăхра çапла каланисем пур: ирпе çумăрлă пулсан та кăнтăрла илемлĕ пулакан; авăн уйăхĕнчи ăслати – кĕр вăрăм пуласса.

Авăн уйăхĕн 1-мĕшĕ. Нимĕн те акмалартма, касма-татма сĕнў çук. Пахча çимĕçе тăварлама та мелсĕр. Çĕре кăпкалатни ытлашши пулмĕ. Чечексем, эмел курăкĕсемпе çулçăсем пуçтар. Органикăллă тата минераллă удобренисем хывма юрать.

Авăн уйăхĕн 1–2-мĕшĕсем. Йывăçсемпе тĕмсен туратtисене касма юрамасть. Вĕсене фосфорпа кали удобренийĕсемпе апатлантарни лайăх. Пахча çимĕçе тăварлама, маринадлама, типĕтме тата шăнтса хума меллĕ кунсем. Пушаннă йăрансене пусса кăпкалатмалла, тислĕк хывмалла. Теплицăсемпе парниксене органика юлашкисене хумалла.

Авăн уйăхĕн 2–4-мĕшĕсем. Йывăçсемпе тĕмсене фосфорпа кали удобренийĕсемпе апатлантарни лайăх. Çум курăкĕпе кĕрешмелле. Нумай çул ўсекен чечексене куçарса лартмалла. Эмел курăкĕсем пухмалла. Çырласемпе ытти çимĕçсене пуçтармалла. Пахча çимĕçе тăварлама, маринадлама, типĕтме тата шăнтса хума меллĕ.

Авăн уйăхĕн 4–7-мĕшĕсем. Кĕрхи ыхра шăлĕсене лартма юрать. Тымар çимĕçсене пуçтармалла. Петрушка, укроп, шпинат, салат акса хăварни ытлашши пулмасть. Купăста пухма пуçлаççĕ. Сухан тымарлă чечексене лартмалла. Аманнă йывăçсене, туратсене иртмелле. Йывăçсем таврашĕнчи çĕрсене пусса кăпкалатмалла.

Авăн уйăхĕн 7–9-мĕшĕсем. Пушаннă йăрансене пусса кăпкалатмалла. Çулçăсене пуçтарса çунтармалла. Йывăçсемпе тĕмсен туратtисене касмалла, чирлисенчен иртмелле. Йывăçсем таврашĕнчи çĕрсене пусса кăпкалатмалла, вуллисене шуратмалла. Нумай çул ўсекен чечексене хĕле хатĕрлеме пуçламалла. Гладиолуссемпе георгинсен, хризантемăсен тымаррисене кăлармалла. Купăста касма пуçламалла, палан пуçтарма тытăнмалла.

Авăн уйăхĕн 9–12-мĕшĕсем. Йăрансем пусмалла. Тислĕк хывмалла. Тымар çимĕçсене кăлармалла. Участокра пухăннă çўп-çапа çунтарса ямалла. Сырлан (облепиха) татмалла, хура пилеш пухмалла. Сухан тымарлă чечексене лартмалла.

Авăн уйăхĕн 12–14-мĕшĕсем. Нимĕн те лартма, куçарса лартма юрамасть. Хурлăханпа крыжовника çамрăкластас тĕллевпе ватă туратсенчен иртмелле. Вакăлтнă тата çимĕç сахал паракан йывăçсене те касмалла. Пахча çимĕçпе çырлана типĕтме тата консервăлама пуçтармалла. Пухăннă çўп-çапа çунтарса ямалла. Йăрансене минераллă удобрени хывса пусса хумалла.

Авăн уйăхĕн 14–15-мĕшĕсем. Садри хурлăханпа крыжовника çамрăкластас тĕллевпе ватă туратсенчен иртмелле. Кайран пулакан купăстана касма пуçламалла. Палан консервăлама меллĕ кунсем. Йăрансене тарăннăн пусса хумалла. Нумай çул ўсекен чечексене йывăç кĕрпипе, лăсăпа, торфпа витме пуçламалла.

Тăван ене юратаççĕ

Тăрăшуллă ĕçчен

Малашлăха пăхса ĕçлекен валли паян пур çул та уçă. Çакна килти хушма хуçалăха аталантаракан ял çыннисен тĕслĕхĕнчен те курма пулать.

Ĕç çынна илем кўнине Уйкас Янасал ял тăрăхĕнчи Сосновка ялĕнче пурăнакан Екатерина Анатольевнăпа Анатолий Иванович Николаевсен тĕслĕхĕпе те кăтартма пулать. Чунĕпе те, ĕçĕпе те ял çыннисемех вĕсем. Килти хушма хуçалăха аталантарассипе, тăван ене çуркунне-кĕркунне йывăçсем лартассипе тимлесе ĕçлекенсен ирпе те, кăнтăрла та, сехет йĕппи кач енне сулăнсан та пушă вăхăт çитсе каймасть. Сакăр ачалла çемьере ўснĕ Анатолий Иванович ачаллах ĕçпе туслашнă, тăван тавралăх илемĕпе кăсăкланнă. Çавăнпахтăр вăл ўссе çитсен те агроном ĕçне алла илнĕ.

– Ĕмĕрĕпех тăван хуçалăхра ĕçлерĕм. Çак хушăра 12 çул сад ĕрчетрĕм. Ялсенче пĕвесем тăвассипе нумай тимлесе тата унта районта пуринчен малтан карп пулă килсе ярса. 30 çул каялла хуçалăх председателĕ пулнă В. Семенов тăрăшнипе хамăр енре сунар хуçалăхне аталантарма вăрмансем лартассипе нумай вăй хутăмăр. Çырмасене йывăçсем лартассипе те ял çыннисемпе нумай тимлерĕмĕр. Çак юрату маншăн ĕмĕрлĕхех юлчĕ. Паян та эпĕ йывăç лартассипе алă усса лармастăп, – каласа парать кил картинче пĕр çурт патĕнчен теприн патне хыпкаланса çўрекен Анатолий Иванович.

Ўркенмесен пулатех çав. Вырăх тытмасăр пĕр кун та пурăнман Николаевсен хăйсен килти хушма хуçалăхĕнче çĕр çеç 1 гектар. Ун çумне уйри 2 гектар та 62 сотка пай çĕрĕсене хушар. Самай пысăк хуçалăх пулать вĕт? Çакă килти хушма хуçалăхра туса илекен ял хуçалăх продукцине тĕпрен илсен, йăлтах, вырăх урлă кăларса тупăш çулĕпе пыма пулăшать те. Унччен хи çулсенче 3-шер ĕне усрани те, вăкăрсем нумай тытни те пулнă. Паян та пур вĕсем. Витере 10 пуç ытла «романовский» ăратлă сурăхсем тăни, чăх-чĕп, кăркка, кроликсем усрани, вĕлле хурчĕ тытни – йăлтах тăрăшулăх çимĕçĕ. Пўрт çумĕнчех ўсекен виноград та – кил хуçисен ĕçченлĕх палли.

Çу кунĕсенче пахчари йăрансем çинче суханĕ-кишĕрĕ те, ыхрийĕпе хĕрлĕ кăшманĕ те, хура кăшманпа хăярĕ те, дыньăпа арпусĕ те туллиех. 30 çул ытла пахча çимĕçпе тата сад ĕçĕпе аппаланаканскерсен садра улмуççисемпе юнашарах чие йывăççи, слива, хурлăханпа сырлан, хăмла çырли, айва, темиçе тĕрлĕ виноград, вуншар тĕслĕ чечек илем кўрсе савăнтараççĕ.

Николаевсем килти хушма хуçалăхри сад-пахча ĕçне çĕр ĕç наукине пăхăнса пурнăçласа пыни çĕр ĕçĕ çине чăн хуçалла пăхнине çирĕплетет. Ял çынни çапла пулмалла та. Тĕрĕс мар-и, вулаканăм?

А. БЕЛОВ.

Пахчара

Пулас тухăç çинчен те шутлар

Ял çынни паян уяр кунсемпе усă курса çĕр улми кăларать. Кашни пахчарах унăн тухăçĕ пĕрешкел мар. «Иккĕмĕш çăкăр» вĕтĕрех пулнă пахчасем те пур. Тухăç мĕнрен килет?

Çĕр улми валли пулăхлă та кăпăшка тăпраллă çĕр кирлĕ. Кунпа пĕрлех пусă çаврăнăшне пăхăнни, им-çампа вăхăтра усă курса сăтăрçăсемпе тата çум курăкĕпе кĕрешни пĕлтерĕшлĕ. Хăшĕ-пĕри тăпра пахалăхне лайăхлатас, çĕнетес тесе кĕркунне çĕр улми туса илес лаптăк çине малтан шурă пăрăç (горчица), кĕрхи рапс, кашкăр пăрçи (люпин) акаççĕ. Хăяр, кишĕр, кавăн, мăн хăяр (кабачок) çитĕнтерсен те пулас çĕр улмишĕн аван. Çак сĕнўсемпе усă курма кая юлман-ха.

А. ШАРИКОВ, пахчаçă.

Кроликсем пирки

Шултра ăратлă амасене (белый великан, серый великан, советская шиншилла) пĕрремĕш хут 5 – 6 уйăхра чĕрĕ виçи 3,5 – 4 килограма çитсен, ытти ăратсене 4,5 – 5,5 уйăхра чуптараççĕ.

Пĕлес тенĕччĕ

Барбарис лартма сĕнетпĕр

Пахчари кашни ўсен-тăранах сывлăхшăн усăллă. Çав шутра барбарис та.

Асăннă культура 1,5-3 метр çити ўсекен, ăшша тата çутта юратакан тĕм. Унăн тымарĕ вăйлă аталанать пулсан та, хăй вăрах ўсет.

Анчах вăл сиплĕ ўсен-тăран шутланать. Сиплев ĕçĕнче ытларах тымарĕпе тата çулçипе усă кураççĕ.

Барбарисăн çулçисенче С тата Е йышши витаминсем, пан улми тата лимон йўçекĕ пур. Тымарĕ вара барберин текен хутăшпа пуян, вăл паха та питĕ витĕмлĕ эмел туma каять. Çак эмел пĕвер чирĕ аптратсан, ват хăмпинче чул пухăнсан ăнăçлă сиплет.

Хăмла çырли тĕмне куçарнă чух

Йывăç-тĕм лартмалли тапхăр çывхарать.

Хăмла çырли хĕвел çути лайăх ўкекен вырăна юратать. Хунавĕсене кивĕ лаптăкран ан илĕр. Унсăрăн вĕсемпе чир-чĕр те куçма пултарать.

Çĕнĕ вырăна çамрăк та вăйлă хунавсем лартмалла. Хăмла çырлин хурăн çырлипе кўршĕллĕ пулмалла мар. Вĕсен сăтăрçисем пĕрре.

Лартмалли лаптăка тĕплĕн хатĕрлемелле: лайăх кăпкалатмалла та минераллă удобренисем, çĕрĕк тăпри хывмалла, шăвармалла, хунавсене 30-40 см кĕскетсе лартмалла.

Р. АЛЕКСАНДРОВА, агроном.

Кăткă сиплевçĕ те, сăтăрçă та

Кăткăна вăрман сиплевçи теççĕ. Пĕр пысăк тĕмĕри ушкăн çу каçипе 2 миллиона яхăн сăтăрçăна пĕтерет.

Çав хушăрах вăл сăтăрçă та. Енчен те сарă кăткă çĕр çырли йăранĕ çине йăва тусан, çимĕç ўсмест. Пахчари кăткă ушкăнне пĕтерес тетĕр пулсан тĕмĕ çине кĕл сапăр е петрушка тураттi хурăр – вĕсем сирĕн патран тарĕç.

Чечек ўстерекен валли

Чечек хитре, анчах...

Чечек – кăмăла çĕклекен парне. Анчах куçа йăмăхтаракан илемре пысăк сиен кўрекен хурт-кăпшанкă пытанма пултарнине систереççĕ «Россельхознадзорăн» республикăри управленийĕн ĕçченĕсем.

Сăмахран, нумаях пулмасть, шăпах Пĕтĕм тĕнчери хĕрарăмсен кунĕ тĕлнелле, асăннă ведомство специалисчĕсем Шупашкарти пĕр лавккара ют çĕр-шывран Мускав урлă илсе килнĕ кĕл чечек партийĕнче пирĕн тăрăхшăн ют нăрă тупса палăртнă. Лаборатори тĕпчевĕсем вăл калифорни чечек трипсĕ **(сăн ўкерчĕкре)** пулнине çирĕплетнĕ.

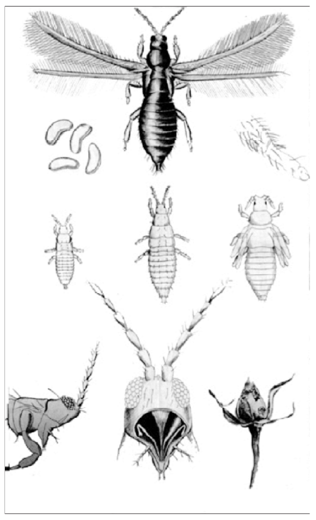

Пĕлтĕр кун йышши кăпшанкăна Çĕнĕ Шупашкарти «Ольдеево» агрофирма» АХО территорийĕнче вырнаçнă лаввкара асăрханă. Ун чухне те, ку хутĕнче те трипс тапăннă ўсен-тăран партине тĕп тума тивнĕ. Мĕншĕн тесен çак нăрă хăварт сарăлать, 250 тĕрлĕ ўсен-тăран сĕткенĕпе тăранса пурăнма пултарать. Трипс кăшланă чечек илемне çухатать кăна мар, папки татăлса ўкет, майĕпен хăрса пĕтет. Çимĕç паракан культурăсен тухăçĕ самаях чакать. Кунсăр пуçне хăрушă вирус чирĕсене те сарать.

Трипс Раççейре вырăнвырăнпа тĕл пулать. Пирĕн тăрăха вăл лартмалли материалпа, чўлмекри ўсентăранпа тата чĕрĕ пахча çимĕçпе килме пултарать. Уйрăмах теплицăллă хуçалăхсемшĕн хăрушă вăл. Сивĕрен е тата ытти япăх условисенчен хўтĕленĕ йăрансенче хăварт аталанать.

Патшалăх инспекторĕ Вероника Еремеева каланă тăрăх Чăваш Енре ют çĕр-шыв – Нидерланди, Франци, Польша, Израиль, Итали – чечекĕсене те сутаççĕ. Çавăнпа та тимлĕ пулни пăсмĕ. Мĕншĕн тесен сиенлĕ кăпшанкă кăна мар, тĕрлĕ чир те сирĕн пахчана куçма пултарать. Сăмахран, нумайăшĕ юратакан хризантема шурă тутăх чирне сисĕмлĕ. Ку амак нумай çĕрте тĕл пулать: Японире, Китайра, Кăнтăр Африкăра, Европăра, Азире, Кăнтăр Америкăра, Çĕнĕ Зеландире. Раççее те çитнĕ вăл. Чир вучахĕсене Тамбов, Иркутск облаçĕсенче, Краснодар, Алтай, Приморье крайĕсенче тупса палăртнă.

Чи малтанах çулçăсем çинче çутă симĕс е шупка сарă паллăсем курăнма пуçлаççĕ. Вĕсем типме тытăнаççĕ, ĕннĕ пек туйăнаççĕ. Чир аталаннă май тунисем те шар кураççĕ. Уйрăмах теплицăри чечексем ку амакран пĕтеççĕ. Чир ăшă нўрĕ çанталăкра, чечексен çăралăхне кура сарăлать. Çак мур теплицăри чечексен 80 процентне пĕтерме пултарать.

Çавăнпа та специалистсем пўлĕмре хризантема лартас сышăн пулсан сывă калча туянма сĕнеççĕ. Фосфор-кали им-çамĕсем тутăхпа тата ытти чирпе кĕрешме пулăшнине палăртаççĕ. Чир паллисем пулсанах ўсен-тăрантан хăтăлмалла. Сывă курăнаканнисемшĕн фунгицидсем усăллă пулĕç.

Азот ытлашши пулни вара кăмпа чирĕсене аталанма май парать.

Чир паллисене асăрхасанах управленине шăнкăравласан аван. Специалистсем мурпа мĕнле кĕрешмеллине палăртĕç. Чире сарăлма парас мар тесе кирлĕ мероприятисем йĕркелĕç.

Н. ВАСИЛЬЕВА, Раççейри ял хуçалăх надзорĕн Чăваш Республикинчи управленийĕн специалисчĕ.

Пĕлтерӳсем. Объявления

ПРОТОКОЛ
публичных слушаний по изменению вида разрешенного использования земельного участка.

25 августа 2012 года. Начало в 10 часов 00 минут по московскому времени. Здание администрации Ильинского сельского поселения, 429545, Чувашская Республика, Моргаушский район, д.Тренькино, ул. Новая, д.5.

Присутствовали:
Президиум: Перцев Ю.В. - Глава администрации Ильинского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики.
Далее по списку: (см. приложение).
Повестка дня:
Об изменении вида разрешенного использования земельного участка с кадастровым номером 21:17:030101:47.
Перцев Ю.В. – открыл публичные слушания.
Слушали:
Перцев Ю.В. – сообщил о поступившем заявлении от гражданина Софронова Владислава Петровича. Прошу изменить вид разрешенного использования земельного участка с кадастровым номером 21:17:030101:47 из категории «земли населенных пунктов», местоположение: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ильинское сельское поселение, выселок Васильевка, улица Главная, д.19 с разрешенного использования «для выращивания овощей и картофеля» общей площадью 1000 кв.м на вид использования «для ведения личного подсобного хозяйства».
Решили:
1. Одобрить проект постановления по изменению вида разрешенного земельного участка с кадастровым номером 21:17:030101:47
2. Результаты публичных слушаний в течении 7 дней опубликовать в газете «Знамя победы» и на сайте администрации Ильинского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики.
Перцев Ю.В. подвел итоги публичных слушаний, объявил их закрытыми.

Председатель публичных слушаний –
глава администрации
Ильинского сельского поселения
Моргаушского района Чувашской Республики — Ю.В.Перцев.
Секретарь публичных слушаний –
специалист 1 разряда — Е.А.Волков.

Приложение к протоколу
публичных слушаний от 25.08.2012 года
СПИСОК
граждан, принявших участие на публичных слушаниях по изменению вида разрешенного использования земельного участка 25 августа 2012 года.

№ ФИО.
1 Перцев Юрий Викентьевич;
2 Силантьева Галина Николаевна;
3 Соколова Инна Геннадьевна;
4 Волков Евгений Алексеевич;
5 Софронов Владислав Петрович;
6 Яртеев Александр Николаевич.

5 и 7 сентября с 9-00 ч. Медицинский центр г. Чебоксары проводит медицинский осмотр состояния здоровья человека при помощи передовой компьютерной экспресс-диагностики в Моргаушском ФСК «Сывлăх», запись по тел.: 62-2-85. С вами работает высококвалифицированный врач Самакова Надежда Ивановна. Тел.: 8-906-385-28-09. Оплата 450 руб. Лицензия Д 231533 Рег. № 74 от 06.06.2003 г. 8-906-385-83-77.

ООО «Ветеринарная медицина» приглашает Вас посетить ветеринарную аптеку, которая теперь находится по новому адресу: с. Моргауши, ул. 50 лет Октября, д. 23 (МоргаушскАвтоТехСервис). Часы работы: с 8-00 до 17-00 ч., без выходных. Приносим свои извинения за те неудобства, которые возникли в связи с переездом. 3-5.

4 сентября 2012 г. ОАО «Страховая компания «Чувашия-Мед» в с. Моргауши проводит выездное комплексное мероприятие по защите прав застрахованных граждан.

Приглашаем жителей с. Моргауши и района, застрахованных в ОАО «СК «Чувашия-Мед», на консультации по обеспечению гарантированной качественной медицинской помощью в представительство ОАО «СК «Чувашия-Мед». Прием ведут врачи (специалисты-эксперты) отдела контроля качества медицинской помощи ОАО «СК «Чувашия-Мед» с 9 часов по адресу: с. Моргауши, ул. Мира, д. 6, каб. 332 (3 этаж).

Задавайте вопросы по тел.: 63-0-58. 2-2.

* * *

Некоммерческое садоводческое товарищество «Маяк» планирует перевести земли лесного фонда в земли сельхозназначения (для ведения садоводства, огородничества и дачного строительства площадью 1,0 га, расположенного в квартале № 22, выдел 13, Ильинского участкового лесничества опытного лесничества. Предложения и замечания принимаются ежедневно с 8 ч. до 17 ч. по адресу: г. Чебоксары, Московский проспект, 14 – 82, в письменном виде.

* * *

При МАУ ДОД «ДЮСШ – ФСК «Сывлăх» набирается учебно-тренировочная группа по вольной борьбе. Тренер-преподаватель кандидат в мастера спорта России Леонтьев Павел Геннадьевич.Обращаться по понедельникам и пятницам с 12-00 ч. до 14-00 ч. Тел.: 62-2-85.

* * *

Продаю двухкомнатную квартиру (45 кв. м.) в двухэтажном доме с. Моргауши, цена договорная.
Тел.: 8-906-386-15-24.

* * *

Предлагаем в аренду нежилые помещения под офис площадью 16, 25 и 33 кв. м., расположенные по адресу: с. Моргауши, ул. 50 лет Октября, д. 4, пом. 4 (Дом быта, 2-ой этаж). Обращаться по тел.: 8(83541) 62-1-93, 62-9-40. 1-2.

* * *

Требуется мастер для работы в шерсточесальном цехе на территории рынка с. Б. Сундырь.
Тел.: 8-927-669-50-69.

* * *

Цифровое спутниковое телевидение высокой четкости FULL и HD. Триколор. Телекарта от 2000 руб. Дилер по Моргаушскому району. Тел.: 8-906-385-29-30. 2-10.

* * *

В строительную организацию в Москву требуются монолитчики и разнорабочие. Предоставляется бесплатное общежитие, питание, проезд по Москве. З/п высокая. Заключается трудовой договор.
Тел.:8-927-997-44-98. 2-2.

* * *

Продаются овцы романовской породы. Тел.: 8-905-198-62-57, 8-906-386-12-58.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА
от производителя.
Замер. Доставка бесплатно.
Низкие цены. 8-10.
Тел.: 8-987-576-65-62.

МЫ ПОМОЖЕМ ЗАРАБОТАТЬ!!!
В Москву и Московскую обл. требуются
ФАСОВЩИЦЫ, ГРУЗЧИКИ
Питание, проживание — БЕСПЛАТНО.
Вахта. Выезд группами до предприятия.
Гарантии. З/п 25 000 – 35 000 руб.
Тел.:8(8352)29-80-30, 29-50-30. 5-5.

Приглашаем к участию в долевом строительстве (реконструкции) 12-ти квартирного трехэтажного жилого дома в с. Б. Сундырь, ул. Анисимова. Тел.: 8-967-470-00-38. 4-10.

СПУТНИКОВЫЕ АНТЕННЫ 2500 руб.
РАССРОЧКА.
ТРИКОЛОР. ТЕЛЕКАРТА.
Тел.: 905-345-77-19. 4-10.

ПИЛОМАТЕРИАЛЫ: ЛЮБОЙ РАЗМЕР 8-10.
ТЕЛ.: 8-903-346-40-58.

ВНИМАНИЮ ЖИТЕЛЕЙ СЕЛА МОРГАУШИ И МОРГАУШСКОГО РАЙОНА
В период с 25 апреля по 31 сентября 2012 г. СУПЕРАКЦИЯ
«Мы вернем вам 2500 руб. за каждое окно»

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА, ВИТРАЖИ, БАЛКОННЫЕ РАМЫ, ПЕРЕГОРОДКИ
по минимальным ценам! Москитная сетка в подарок
Срок изготовления от 3 до 5 дней. Германское качество.
Пенсионерам дополнительные скидки

ОКНА	КОНДИЦИОНЕРЫ
сельский вариант от 3500 р. квартира от 5300 р.	от 13999 р. Продажа. Монтаж. Гарантия.

«ДАНИЛА-МАСТЕР» ул. 50 лет Октября, д. 6
(торговый центр «Универмаг», 2 этаж).
Тел.: 8-927-667-34-38, (83541)37-34-38

ОАО «ЧЗСМ» приглашает на работу в г. Чебоксары: водителей, рабочих в цех. Соц. пакет, высокая з/пл., предоставляется общежитие.
Тел.: 8(8352) 44-91-94, 44-01-11. 1-2.

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Изготовим на заказ: срубы, беседки любого размера. Цена договорная, доставка по району бесплатно.
Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-679-18-11. 3-10.

ТЦ «ЛОТОС» реализует керамзитобетонные блоки, профнастил от 220 р.за п/м, трубы для ограды диаметром 60 – 120 руб. п/м, трубы ворот диаметром 133 – 460 руб., диаметром 114 – 360 руб. за п/м, профильные трубы 40х20 – 56 руб. Тел.: 48-33-46, 8-917-661-02-32. 3-10.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА от производителя. Кредит, рассрочка, скидка до 35%, пенсионерам дополнительная скидка. Каждое седьмое окно в подарок и замок на ручках окон. Шестикамерный профиль по цене трехкамерного. Замер и доставка бесплатно. Прием заказов: с. Моргауши, ул. Гагарина, 16а. Тел.: 8-917-662-71-65, 8-917-662-71-64. 1-10.

Продаем керамзитобетонные блоки, цемент, песок, гравмассу, щебень, кирпич.
Тел.: 8-960-307-41-78. 9-10.

ГРАВМАССА, ЩЕБЕНЬ (доломитовый, гранитный, известковый), КЕРАМЗИТ, ПЕСОК (речной, карьерный), БЕТОН с доставкой до 30 т. за 1 рейс.
Тел.: 8-927-668-70-15, 38-70-15. 18-18.

* * *

ООО ПФ «ЛитСтройМаш» (бывшая территория «Сельхозхимии») на работу требуются: токари, фрезеровщики, сварщики, охранники. Оплата достойная. Тел.: 8-927-841-45-00.

* * *

Ремонт стиральных машин, автоматов с выездом на дом. Обращаться: с. Моргауши, ул. Гагарина, д.10 А.
Тел.: 8-953-010-21-34.

* * *

Требуются рабочие на производство пластиковых окон в с. Моргауши. Тел.: 8-917-662-71-65.

* * *

Сдаю двухкомнатную квартиру с мебелью (площадь 42,3 кв.м) в с. Моргауши. Цена договорная.
Тел.: 8-961-344-82-21.

* * *

Требуются рабочие на уборку картофеля в Нижегородскую обл. Оплата 500 руб. Тел.: 89087237473. 2-6.

* * *

Ĕне, вăкăр, пĕчĕк пăру, сурăх туянатăп.
Тел.: 8-905-343-60-63. 7-10.

* * *

Продаются домашние поросята, племенной хряк, свиноматка, коза с козленком, овцы, черно-белая первотелка. Тел.: 8-906-133-99-61. 2-2.

* * *

Закупаю бычков, телок, баранов.
Тел.: 89053434623. 3-10.

* * *

Продаю песок, гравмассу, бой кирпича с доставкой.
Тел.: 89053479915, 67-66-95. 3-10.

* * *

Продаю доски дубовые необрезные толщиной 7–8 см, разной длины. Цена договорная.
Тел.: 8-908-307-07-44, 63-0-39. Николай. 1-2.

* * *

Продаем ячмень, солому тюкованную.
Тел.: 8-927-843-52-40. 2-5.

* * *

Требуются рабочие по сборке корпусной мебели.
Тел.: 8-905-343-08-10, 62-6-60.

Прогноз погоды

	суббота 1 сентября				воскресенье 2 сентября				понедельник 3 сентября				вторник 4 сентября			
Местное время	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00	04:00	10:00	16:00	22:00
Облачность %																
Осадки мм																
Температура °С	+7	+8	+9	+7	+6	+9	+12	+8	+8	+11	+13	+10	+9	+11	+15	+12
Давление мм	742	742	744	747	749	751	751	750	749	749	748	748	747	746	744	742
Влажность %	96	94	95	92	84	68	62	90	92	82	66	87	98	92	85	98
Ветер м/сек	6	6	6	7	6	5	4	1	1	2	2	2	1	4	3	4
	С-З	С-З	С-З	С	С	С	С	В	Ю-З	Ю-З	З	З	Ю-З	Ю-З	Ю-З	Ю-З
Солнце восход / заход		05:59	19:46			06:00	19:43			06:02	19:41			06:04	19:38	
Луна восход / заход		19:26	07:03			19:42	08:19			20:00	09:33			20:20	10:45	
фаза																

ВЫ ЗВОНИТЕ – МЫ ПРИВЕЗЕМ: цемент, блоки керамзитобетонные, профнастил, профили, трубы, уголки, утеплители, гипсокартон, поликарбонат, теплицы и многое другое. Адрес: д. Рыкакасы, т.ц. «Лотос».
Тел.: 8-917-661-02-32. 10-10.

Срочно! В Москву и Московскую обл. требуются фасовщицы, грузчики. Жилье, питание, транспорт – бесплатно. Вахта 20-30-45-60 дней, з/п 30 тыс. руб.
Тел.: 8(8352) 36-42-92, 36-42-94. 1-5.

Администрация Сятракасинского сельского поселения выражает искреннее соболезнование родным и близким в связи с кончиной участника Великой Отечественной войны
СТЕПАНОВА
Петра Степановича.

Муркаш районĕнчи «Çĕнтерӳ ялавĕ» хаçат
УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ:
Чăваш Республикин Культура, национальноçсен ĕçĕсен, информаци политикин тата архив ĕçĕн министерстви.
ЧР Культура, национальноçсен ĕçĕсен, информаци политикин тата архив ĕçĕн министерствин «Муркаш районĕн «Çĕнтерӳ ялавĕ» хаçат редакцийĕ» автономи учрежденийĕ.

Тĕп редактор А.И. ТИХОНОВ.
АДРЕС: 429530, Чăваш Республики, Муркаш ялĕ, Мир урамĕ, 9А çурт.
ТЕЛЕФОНСЕМ: тĕп редактор - 62-1-36, яваплă секретарь - 62-2-82, бухгалтери - 62-1-35, пайсем: общество пурнăç пайĕ - 62-2-82, экономика тата социаллă пурнăç пайĕ - 62-1-38.
Факс: 62-1-36. E-mail: morpress@cbx.ru, redaction@cbx.ru
Çыхăну, информаци технологийĕсен тата массăллă коммуникаци сферине пăхса тăракан Федераллă службăн Чăваш Республикипе – Чăваш Енпе ĕçлекен управленийĕ 2009 çулхи раштавăн 7-мĕшĕнче ПИ ТУ 21-00073 № регистрациленĕ.

Калăпăшĕ 2 пичет листи.
Ал çырăвĕсене рецензилемеççĕ, каялла тавăрса памаççĕ, 2 страницăран пысăкраххисене йышăнмаççĕ.
Рекламăпа пĕлтерӳсен чăнлăхĕшĕн вĕсене паракансем яваплă.

ИЗДАНИ ИНДЕКСĔ: 54822.
Хаçат юн тата шăмат кунсерен тухать.
Номер дежурнăйĕ Белов А.П.
Пичете панă 31.08.2012 ç.
Пичете памалли вăхăт: графикпа – 17 сех. 20 мин., чăннипе – 17 сех. 20 мин.
Заказ Тираж 4678.

Номер набран и сверстан в АУ ЧР «Редакция Моргаушской районной газеты «Çĕнтерӳ ялавĕ», отпечатан в типографии ГУП "ИПК "Чувашия": 428019 г. Чебоксары, пр. И. Яковлева,13. Качество печати соответствует оттискам, предоставленным редакцией.